ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN MISCHO

της 20ής Σεπτεμβρίου 2001 [1]

1. Η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (στο εξής: ΣΕΒ), κρούσματα της οποίας παρατηρήθηκαν για πρώτη φορά στο Ηνωμένο-Βασίλειο το 1986, ανήκει σε μια ομάδα ασθενειών, τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες, οι οποίες προσβάλλουν τόσο διάφορα είδη ζώων, μεταξύ των οποίων τα προβατοειδή, υπό τη μορφή της «τρομώδους ασθένειας των προβάτων», όσο και τον άνθρωπο, κυρίως υπό τη μορφή της ασθένειας του Creutzfeldt-Jacob. Η ασθένεια αυτή εξακολουθεί, μέχρι σήμερα, να αποτελεί, από πολλές απόψεις, μυστήριο, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο μεταδόσεώς της, και απειλή, καθόσον ουδεμία θεραπεία είναι ικανή να την αντιμετωπίσει ριζικώς.

2. Τα πρώτα μέτρα καταπολεμήσεως της ασθένειας αυτής ελήφθησαν φυσικά στο Ηνωμένο Βασίλειο, το 1988. Τα εν λόγω μέτρα συμπληρώθηκαν από κοινοτικά μέτρα, τα οποία άρχισαν να θεσπίζονται από το 1990, όταν έγινε αντιληπτή η έκταση της επιδημίας και οι κίνδυνοι που ενέχει.

3. Τα εν λόγω κοινοτικά μέτρα, εμπνευσμένα από την αρχή της προλήψεως, έγιναν αυστηρότερα, με την πάροδο του χρόνου και δεδομένων των ανησυχητικών διαπιστώσεων των αρμοδίων επιστημονικών φορέων, με αποκορύφωμα την απόφαση 96/239/ΕΚ της Επιτροπής, της 27ης Μαρτίου 1996, σχετικά με ορισμένα επείγοντα μέτρα προστασίας από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών [2], η οποία απαγορεύει, προσωρινά, τις εξαγωγές βοοειδών, βοείου κρέατος και παραγώγων προϊόντων προερχομένων από το Ηνωμένο Βασίλειο και με προορισμό τα άλλα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες.

4. Η απόφαση αυτή στηριζόταν στην οδηγία 90/425/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο ορισμένων ζώντων ζώων και προϊόντων με προοπτική την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς [3], όπως τροποποιήθηκε, για τελευταία φορά, με την οδηγία 92/118/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1992, για τον καθορισμό των όρων υγειονομικού ελέγχου καθώς και των υγειονομικών όρων που διέπουν το εμπόριο και τις εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων που δεν υπόκεινται, όσον αφορά τους προαναφερόμενους όρους, στις ειδικές κοινοτικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο κεφάλαιο Ι του παραρτήματος Α της οδηγίας 89/662/ΕΟΚ και, όσον αφορά τους παθογόνους παράγοντες, της οδηγίας 90/425/ΕΟΚ [4], και την οδηγία 89/662/ΕΟΚ του Συμβουλίου,

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 78, σ. 47.

3 — ΕΕ L 224, σ. 29.

4 — ΕΕ 1993, L 62, σ. 49.

της 11ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με τους κτηνιατρικούς ελέγχους που εφαρμόζονται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο με προοπτική την υλοποίηση της κοινής αγοράς, όπως τροποποιήθηκε, για τελευταία φορά, με την οδηγία 92/118[5]. Η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε κατόπιν της αποκαλύψεως εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου, και ειδικότερα εκ μέρους της Spongiform Encephalopathy Advisory Committee, πιθανής σχέσεως μεταξύ μιας νέας μορφής Creutzfeldt-Jacob και της καταναλώσεως βοείου κρέατος προερχόμενου από ζώα μολυσμένα με ΣΕΒ.

5. Το Ηνωμένο Βασίλειο αμφισβήτησε την απόφαση 96/239, αλλά η προσφυγή ακυρώσεως κατ' αυτής απορρίφθηκε με απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998[6].

6. Δεδομένων των εξελίξεων των επιστημονικών ερευνών στον τομέα της ΣΕΒ, η Επιτροπή έκρινε ότι μπορούν να επέλθουν τροποποιήσεις στην απαγόρευση εισαγωγών που επέβαλε η απόφαση του 1996 όσον αφορά τα προϊόντα εκτροφής βοοειδών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

7. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο, με την απόφαση 98/256/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα για προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών και σχετικά με την τροποποίηση της αποφάσεως 94/474/ΕΚ και την κατάργηση της αποφάσεως 96/239/ΕΚ[7], ήρε τον εμπορικό αποκλεισμό, με ιδιαίτερα αυστηρούς όρους, για ορισμένα κρέατα και προϊόντα κρέατος που προέρχονται από βοοειδή σφαγμένα στη Βόρεια Ιρλανδία, στο πλαίσιο ενός καθεστώτος πιστοποιήσεως αγελών προς εξαγωγή, το οποίο ονομάζεται Export Certified Herds Scheme (ECHS).

8. Η Επιτροπή, αφού προέβη στους ελέγχους που προβλέπει το άρθρο 6 της εν λόγω αποφάσεως, όρισε, με την απόφασή της 98/351/ΕΚ[8], την 1η Ιουνίου 1998 ως ημερομηνία κατά την οποία θα μπορούσαν να αρχίσουν οι εξαγωγές.

9. Λίγους μήνες αργότερα, η Επιτροπή, δεδομένων νέων επιστημονικών πορισμάτων καθώς και των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενήργησαν οι υπηρεσίες της στο Ηνωμένο Βασίλειο, πήρε την πρωτοβουλία να προχωρήσει σε ένα νέο στάδιο της διαδικασίας προς την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών που εφαρμόζεται στο βόειο κρέας που ισχύει για το Ηνωμένο Βασίλειο.

10. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή επεξεργάστηκε πρόταση τροποποιήσεως της αποφάσεως 98/256, ούτως ώστε να επιτρέπεται η εξαγωγή και από το Ηνωμένο Βασίλειο κρέατος και προϊόντων κρέατος προερχομένων από βοοειδή γεννημένα μετά την 1η Αυγούστου 1996 και επιλέξιμων βάσει του καθεστώτος εξαγωγής με βάση την ημερομηνία, το

5 — ΕΕ L 395, σ. 13.

6 — C-180/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-2265)

7 — ΕΕ L 113, σ. 32.

8 — Απόφαση της 29ης Μαΐου 1998, για τον καθορισμό της ημερομηνίας από την οποία επιτρέπεται να αρχίσουν να αποστέλλονται από τη Βόρεια Ιρλανδία προϊόντα βοοειδών στο πλαίσιο του προγράμματος εξαγωγών από πιστοποιημένες αγέλες, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της απόφασης 98/256/ΕΚ (ΕΕ L 157, σ. 110).

οποίο ονομάζεται Date-based Export Scheme (EKXB).

11. Εντούτοις, η πρόταση της Επιτροπής δεν εγκρίθηκε από τη μόνιμη κτηνιατρική επιτροπή. Συνεπώς, η πρόταση αυτή υποβλήθηκε στο Συμβούλιο, όπως προβλέπει το άρθρο 17 της οδηγίας 89/662.

12. Το Συμβούλιο δεν αποφάνθηκε επί της ταχθείσας προθεσμίας, ούτε καταψήφισε με απλή πλειοψηφία τα προταθέντα μέτρα, με αποτέλεσμα τα μέτρα αυτά να ληφθούν από την ίδια την Επιτροπή, με την απόφαση 98/692/ΕΚ, της 25ης Νοεμβρίου 1998, για την τροποποίηση της αποφάσεως 98/256 [9].

13. Το καθεστώς EKXB, το οποίο προστέθηκε έτσι στο καθεστώς ECHS, περιγράφεται λεπτομερώς στο παράρτημα III της αποφάσεως 98/256, το οποίο θέσπισε η απόφαση 98/692.

14. Ο ορισμός των επιλέξιμων ζώων κατά το EKXB περιλαμβάνεται στο άρθρο 3 του εν λόγω παραρτήματος, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Ένα βοοειδές είναι επιλέξιμο για το EKXB, εάν έχει γεννηθεί και εκτραφεί στο Ηνωμένο Βασίλειο και εάν κατά τη στιγμή της σφαγής αποδεικνύεται ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) ήταν δυνατή η σαφής ταυτοποίηση του ζώου καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ανασύστασης του ιστορικού του έως την μητέρα και την αγέλη από την οποία κατάγεται· ο αποκλειστικός αριθμός ενωτίου του, η ημερομηνία και η εκμετάλλευση γέννησης και όλες οι μετακινήσεις του μετά τη γέννηση είναι καταχωρισμένα είτε στο επίσημο διαβατήριο του ζώου είτε σε επίσημο μηχανογραφικό σύστημα αναγνώρισης και εντοπισμού της προέλευσης· η ταυτότητα της μητέρας του είναι γνωστή·

β) το ζώο είναι ηλικίας μεγαλύτερης των 6 μηνών αλλά μικρότερης των 30 μηνών, η δε ηλικία του προσδιορίζεται με παραπομπή σε επίσημο μηχανογραφημένο μητρώο που αναφέρει την ημερομηνία γέννησής του και, στην περίπτωση ζώων από τη Μεγάλη Βρετανία, με παραπομπή στο επίσημο διαβατήριο του ζώου·

γ) η αρμόδια αρχή έχει λάβει και επαληθεύσει θετική επίσημη απόδειξη ότι η μητέρα του ζώου έζησε τουλάχιστον 6 μήνες μετά τη γέννηση του επιλέξιμου ζώου·

δ) η μητέρα του ζώου δεν προσβλήθηκε από ΣΕΒ και δεν υπάρχει υποψία ότι μολύνθηκε από τη ΣΕΒ.»

9 — ΕΕ L 328, σ. 28.

15. Όσον αφορά τους ελέγχους, προβλέπεται ότι η σφαγή των επιλέξιμων ζώων πρέπει να διενεργείται σε ειδικευμένα σφαγεία, τα οποία δεν αφορούν μη επιλέξιμα ζώα, και ότι πρέπει να διασφαλίζεται η ανιχνευσιμότητα, κατά την ακόλουθη έννοια:

«Πρέπει να είναι δυνατή η ανασύσταση του ιστορικού του κρέατος έως το επιλέξιμο για το ΕΚΧΒ ζώο ή, μετά τον τεμαχισμό, έως τα ζώα που τεμαχίστηκαν στην ίδια παρτίδα, με τη χρήση επίσημου συστήματος εντοπισμού της προέλευσης μέχρι τη στιγμή της σφαγής. Μετά τη σφαγή, οι ετικέτες πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα εντοπισμού της προέλευσης του νωπού κρέατος και των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', μέχρι το επιλέξιμο ζώο, έτσι ώστε να διευκολύνεται η ενδεχόμενη ανάκληση του σχετικού φορτίου. Στην περίπτωση τροφών για κατοικίδια σαρκοφάγα τα συνοδευτικά έγγραφα και μητρώα πρέπει να καθιστούν δυνατό τον εντοπισμό της προέλευσης.» [10]

16. Το Ηνωμένο Βασίλειο οφείλει, εξάλλου,

«να διαθέτει λεπτομερή πρωτόκολλα που καλύπτουν:

α) τον εντοπισμό της προέλευσης και τους ελέγχους προ της σφαγής·

β) τους ελέγχους κατά τη σφαγή·

γ) τους ελέγχους κατά την επεξεργασία των τροφών για κατοικίδια σαρκοφάγα·

δ) όλες τις απαιτήσεις τις σχετικές με την επισήμανση και την πιστοποίηση μετά τη σφαγή έως το σημείο πώλησης.» [11]

17. Η Επιτροπή αφού προέβη στους επιβαλλόμενους από το άρθρο 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256 ελέγχους, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, τους έκρινε ανεπαρκείς και ενημέρωσε τα κράτη μέλη σχετικά, εξέδωσε, στις 23 Ιουλίου 1999, την απόφαση 1999/514/ΕΚ, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή σύμφωνα με το βασιζόμενο στην ημερομηνία καθεστώς, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256 [12]. Ως ημερομηνία ορίστηκε η 1η Αυγούστου 1999.

18. Η άρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωση προς τις αποφάσεις 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514

10 — Σημείο 7 του παραρτήματος ΙΙΙ της αποφάσεως 98/256, που προστέθηκε με την απόφαση 98/692.

11 — Σημείο 9 του ιδίου παραρτήματος.

12 — ΕΕ L 195, σ. 42.

οδήγησε την Επιτροπή στην άσκηση, κατά του κράτους αυτού, της υπό κρίση προσφυγής λόγω παραβάσεως, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό C-1/00 και της οποίας το ιστορικό έχει ως εξής.

19. Κατόπιν μιας περιόδου απόλυτης απαγορεύσεως των εισαγωγών βοείου κρέατος προερχομένου από το Ηνωμένο Βασίλειο, ίσχυσε στη Γαλλία, το 1999, ένα καθεστώς κύριας απαγορεύσεως, το οποίο θεσπίστηκε με την υπουργική απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998 για τη θέσπιση ειδικών μέτρων που εφαρμόζονται σε ορισμένα προϊόντα βοοειδών προερχόμενα από το Ηνωμένο Βασίλειο [13] και συνοδεύεται από μία εξαίρεση που αφορά τα προερχόμενα από τη Βόρεια Ιρλανδία προϊόντα, όπως επέβαλε η απόφαση 98/256, ως είχε στην αρχική της διατύπωση.

20. Η άδεια εισαγωγής των προϊόντων ΕΚΧΒ προϋπέθετε συνεπώς τροποποίηση της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως. Για τον λόγο αυτόν, η Γαλλική Κυβέρνηση υπέβαλε σχετικό σχέδιο αποφάσεως στη Γαλλική Υπηρεσία υγειονομικής ασφάλειας των τροφίμων (στο εξής: AFSSA), οργανισμό τον οποίο όφειλε να συμβουλευθεί, σύμφωνα με τους κανόνες του γαλλικού δικαίου [14].

21. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1999, η AFSSA εξέδωσε αρνητική γνωμοδότηση επί του σχεδίου αποφάσεως, βασιζόμενη στην έκθεση μιας ομάδας εμπειρογνωμόνων όσον αφορά τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες, σύμφωνα με την οποία «η ομάδα εμπειρογνωμόνων, στην παρούσα κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων και των επιδημιολογικών δεδομένων που διαθέτει, εκδίδει το πόρισμα ότι ο κίνδυνος εξαγωγής από τη Μεγάλη Βρετανία μολυσμένου βοείου κρέατος δεν μπορεί να θεωρηθεί απολύτως ελεγχόμενος».

22. Οι γαλλικές αρχές, αμέσως μόλις έλαβαν γνώση της εν λόγω γνωμοδοτήσεως, τη διαβίβασαν, την 1η Οκτωβρίου 1999, στην Επιτροπή, η οποία τους είχε υπενθυμίσει, στις 10 Σεπτεμβρίου 1999, την υποχρέωσή τους να συμμορφωθούν προς τις αποφάσεις 98/256 και 1999/514.

23. Στο διαβιβαστικό αυτό έγγραφο, οι γαλλικές αρχές ανέφεραν τα εξής:

«Οι γαλλικές αρχές εκτιμούν ότι τα επιστημονικά στοιχεία στα οποία βασίζεται η εν λόγω γνωμοδότηση είναι αναγκαίο να γνωστοποιηθούν στην Κοινοτική Επιστημονική Κοινότητα. Η Επιτροπή καλείται, επομένως, να τις διαβιβάσει ταχέως στην επιστημονική συντονιστική επιτροπή (ΕΣΕ).

Η γνωμοδότηση της AFSSA οδηγεί τις γαλλικές αρχές να αποφανθούν υπέρ της εφαρμογής των προπαρατεθείσων αποφάσεων της Επιτροπής, εν αναμονή της εκτιμήσεως της ΕΣΕ επί της εν λόγω γνωμοδοτήσεως.

13 — JORF της 2ας Δεκεμβρίου 1998, σ. 18169.

14 — Νόμος 98535, της 1ης Ιουλίου 1998, άρθρο 11 (JORF της 2ας Ιουλίου 1998, σ. 10056).

Οι γαλλικές αρχές προτείνουν να τεθεί στη διάθεση της Επιτροπής κάθε εθνική επιστημονική πραγματογνωμοσύνη που απαιτείται για την κοινοτική εκτίμηση των παρόντων επιστημονικών στοιχείων».

24. Η Επιτροπή, αποδεχόμενη το αίτημα των γαλλικών αρχών, διαβίβασε τη γνωμοδότηση του AFSSA στην ΕΣΕ, η οποία, αφού έλαβε γνώση του περιεχομένου μιας εκθέσεως της ομάδας του ad hoc TSE/BSE, που συνεδρίασε στις 14 και 25 Οκτωβρίου 1999, αποφάσισε ομοφώνως, στο τέλος Οκτωβρίου του 1999, ότι η γνωμοδότηση της AFSSA δεν απέφερε κανένα νέο στοιχείο ικανό να δικαιολογήσει αναθεώρηση των γενικών συμπερασμάτων των προγενέστερων πορισμάτων της, τα οποία αποτέλεσαν την επιστημονική βάση στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να επιτρέψει την αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο βοείου κρέατος και παραγώγων προϊόντων, υπό το καθεστώς ΕΚΧΒ.

25. Η ΕΣΕ ενέμεινε στο γεγονός ότι η ανάλυσή της περί των κινδύνων που απορρέουν από τη ΣΕΒ προϋπέθετε την εμπεριστατωμένη εφαρμογή των προταθέντων μέτρων από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, προκειμένου οι εν λόγω κίνδυνοι να εξαλειφθούν ή να μειωθούν. Επισήμανε ότι η ασφάλεια που παρέχει το βρετανικό καθεστώς ΕΚΧΒ προϋπέθετε σε μεγάλο βαθμό τη διατήρηση απαγορεύσεως των κρεατάλευρων, την τήρηση του κανόνα των τριάντα μηνών και την απόδειξη με συντριπτικά στοιχεία (clear evidence) ότι ο κίνδυνος μεταδόσεως από τη μητέρα θα ελαχιστοποιούνταν. Λαμβανομένων υπόψη των όρων αυτών και των προγενέστερων αναλύσεων της ΕΣΕ σχετικά με τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ΕΣΕ θεώρησε ότι, δεδομένων των μέτρων που έλαβε το Ηνωμένο Βασίλειο, ο προερχόμενος από το βρετανικό καθεστώς ΕΚΧΒ κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία δεν ήταν σίγουρα μεγαλύτερος από εκείνον που υφίσταται σε άλλα κράτη μέλη.

26. Κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο του Νοεμβρίου, η Επιτροπή διοργάνωσε διάφορες συνεδριάσεις, στις οποίες συμμετείχαν οι γαλλικές και βρετανικές αρχές, προκειμένου να εξευρεθεί λύση σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο και ικανοποιητική για όλους τους ενδιαφερομένους.

27. Εντούτοις, η Επιτροπή, διαπιστώνοντας ότι οι προσπάθειές της αργούσαν να παραγάγουν θετικά αποτελέσματα, απέστειλε, στις 17 Νοεμβρίου 1999, έγγραφο οχλήσεως στη Γαλλική Δημοκρατία, τάσσοντάς της προθεσμία δεκαπέντε ημερών για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

28. Η Επιτροπή κίνησε έτσι τη διαδικασία του άρθρου 226 ΕΚ. Την 1η Δεκεμβρίου 1999, ο γαλλικές αρχές ζήτησαν επιπλέον προθεσμία, ώστε να μπορέσουν να αποσπάσουν από την AFSSA νέα γνωμοδότηση επί ενός υπομνήματος συμφωνίας το οποίο εκδόθηκε στο μεταξύ, στις 24 Νοεμβρίου 1999, ως αποτέλεσμα τριών τεχνικών συνεδριάσεων που πραγματοποιήθηκαν στις 5, 12 και 15 Νοεμβρίου, μεταξύ των γαλλικών και βρετανικών αρχών και της Επιτροπής.

29. Η νέα αυτή γνωμοδότηση, της 6ης Δεκεμβρίου 1999, την οποία και η ίδια η Επι-

τροπή χαρακτηρίζει εμπεριστατωμένη, επισημαίνει ότι, αν οι γαλλικές αρχές αποφασίσουν να άρουν τον εμπορικό αποκλεισμό, όπως τους ζητεί η Επιτροπή, η απόφασή τους πρέπει να λάβει υπόψη:

«— τα στοιχεία επικινδυνότητας, τα οποία είναι προβλέψιμα αλλά δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν επί του παρόντος και τα οποία συνδέονται με την έλλειψη βεβαιότητας αφενός ως προς τη διασπορά της μολυσματικότητας της ΣΕΒ στον οργανισμό των βοοειδών με την πάροδο του χρόνου και αφετέρου ως προς το σύνολο των τρόπων μετάδοσης του μολυσματικού παράγοντα στα ζώα·

— το γεγονός ότι τα μέτρα ενισχύσεως των ελέγχων και παρακολουθήσεως του εξαρτήματος επισημάνσεως, αν και είναι ικανά να εγγυηθούν αποτελεσματικά τον σεβασμό των θεσπισθέντων διατάξεων, δεν έχουν ευθεία και άμεση επίδραση επ' αυτών των στοιχείων επικινδυνότητας·

— η ανάγκη να προβλεφθεί η δυνατότητα αναστροφής των ληφθέντων μέτρων, ούτως ώστε να πάψει αμέσως μία ενδεχόμενη έκθεση των καταναλωτών σε κίνδυνο που θα διαπιστωνόταν εκ των υστέρων».

30. Στις 8 Δεκεμβρίου 1999, οι υπηρεσίες Τύπου του Πρωθυπουργού δημοσίευσαν το ανακοινωθέν ότι «η Γαλλία δεν είναι σήμερα σε θέση να άρει την απαγόρευση εισαγωγών του βρετανικού βοείου κρέατος».

31. Σύμφωνα με το δελτίο αυτό, όσον αφορά τη διαπίστωση της AFSSA, η εν λόγω άρνηση δικαιολογείται από την έλλειψη επαρκών εγγυήσεων για τον καθορισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων ελέγχου, τα οποία πρέπει να βελτιώνονται και να διευρύνονται, καθώς και για τη θέσπιση κοινοτικής κανονιστικής βάσεως διασφαλίζουσα την ανιχνευσιμότητα και την υποχρεωτική επισήμανση στην Ευρώπη των βρετανικών βοείων κρεάτων και των παραγώγων προϊόντων.

32. Την επόμενη κιόλας ημέρα οι γαλλικές αρχές απάντησαν στο έγγραφο οχλήσεως, επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματα που εκτέθηκαν στο ανακοινωθέν της προηγούμενης ημέρας και καταλήγοντας, με λόγια σχεδόν ίδια με εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν στο ανακοινωθέν, ότι «η Γαλλική Κυβέρνηση, μεριμνώντας μόνο για τη δημόσια υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών, προς όφελος του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιδιώκει ενεργά, σε συνεργασία με την Επιτροπή και τους συνεταίρους της, την εξεύρεση καθολικής λύσεως, βάσει των δεδομένων των τελευταίων εβδομάδων, τα οποία πρέπει να συμπληρωθούν και να διευκρινιστούν [...]».

33. Η Επιτροπή, κρίνοντας την απάντηση αυτή μη ικανοποιητική, απέστειλε στη Γαλλική Δημοκρατία, στις 14 Δεκεμβρίου 1999, αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία της έταξε προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις αποφάσεις 98/256 και 1999/514.

34. Την πρώτη αυτή αιτιολογημένη γνώμη αντικατέστησε μια δεύτερη, στις 16 Δεκεμ-

βρίου 1999, η οποία έταξε επίσης προθεσμία πέντε εργάσιμων ημερών. Εν συνεχεία, η προθεσμία αυτή παρατάθηκε μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 1999, κατόπιν αιτήματος των γαλλικών αρχών.

35. Η απάντηση στην αιτιολογημένη γνώμη διαβιβάστηκε στην Επιτροπή στις 29 Δεκεμβρίου 1999. Οι γαλλικές αρχές αναφέρονταν στις σοβαρές αμφιβολίες που διατύπωνε η AFSSA όσον αφορά τους κινδύνους που συνδέονται με τα βόεια κρέατα που εμπίπτουν στο καθεστώς ΕΚΧΒ και οι οποίοι καθιστούσαν πρώιμη την άμεση άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών.

36. Οι γαλλικές αρχές ανέφεραν, επίσης, ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τις απόψεις της μειοψηφίας που εκφράστηκαν εντός της ad hoc ομάδας TSE/BSE, γεγονός που, κατά τη γνώμη τους, συνιστούσε παραβίαση της αρχής της προλήψεως, και υπενθύμισαν ότι ανέκαθεν αντιδρούσαν στην ορισθείσα από την Επιτροπή ημερομηνία επαναλήψεως των εξαγωγών.

37. Κατά τις γαλλικές αρχές πάντα, το υπόμνημα συμφωνίας της 24ης Νοεμβρίου 1999 δεν ήταν λυσιτελές, εν όψει της αρνήσεως της πλειοψηφίας των κρατών μελών να συνταχθούν με την ερμηνεία της Επιτροπής όσον αφορά τις επιταγές ανιχνευσιμότητας που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙ καθώς και της αποφάσεως της Επιτροπής να προτείνει την αναστολή της εφαρμογής υποχρεωτικής επισημάνσεως των βοείων κρεάτων.

38. Η Γαλλική Κυβέρνηση, αφού ενέμεινε στην εφαρμογή ελέγχων εντοπισμού τόσο στο Ηνωμένο Βασίλειο όσο και στη λοιπή Κοινότητα, πέρασε από την άμυνα στην επίθεση, καθόσον ανήγγειλε την άσκηση προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου, «προκειμένου να διευκρινιστεί η συμβατότητα με το κοινοτικό δίκαιο (και συγκεκριμένα με την αρχή της προλήψεως) της αποφάσεως της Επιτροπής να μην αναθεωρήσει την απόφασή της, παρά τα νέα στοιχεία που της διαβίβασε».

39. Πράγματι, την ίδια ημέρα, ήτοι στις 29 Δεκεμβρίου 1999, η Γαλλική Δημοκρατία άσκησε προσφυγή ακυρώσεως, πρωτοκολληθείσα με αριθμό C-514/99, κατά «της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να τροποποιήσει ή να καταργήσει την απόφασή της 1999/514/ΕΚ, της 23ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή σύμφωνα με το βασιζόμενο στην ημερομηνία καθεστώς εξαγωγής δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της απόφασης 98/256/ΕΚ του Συμβουλίου». Το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αυτή, ως προδήλως απαράδεκτη, με διάταξη της 21ης Ιουνίου 2000[15]. Το Δικαστήριο εκτίμησε ότι δεν επρόκειτο περί αποφάσεως της Επιτροπής και ότι η Γαλλική Δημοκρατία θα έπρεπε να είχε ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως, το οποίο δεν έπραξε.

40. Η Επιτροπή, διαπιστώνοντας ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν συμμορφώθηκε προς

15 — Διάταξη Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2000, σ. I-4705).

την αιτιολογημένη γνώμη εντός της ταχθείσας προθεσμίας, άσκησε, στις 4 Ιανουαρίου 2000, προσφυγή λόγω παραβάσεως, πρωτοκολληθείσα με αριθμό C-1/00, με την οποία ζήτησε:

«1) να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, αρνούμενη να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς την απόφαση 98/256/ΕΚ, του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα για προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών και σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης 94/474/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 96/239/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692/ΕΚ της Επιτροπής, ειδικότερα προς το άρθρο 6 και το παράρτημα ΙΙΙ αυτής, και προς την απόφαση 1999/514/ΕΚ της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή, σύμφωνα με το βασιζόμενο στην ημερομηνία καθεστώς εξαγωγής, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256/ΕΚ του Συμβουλίου, ειδικότερα προς το άρθρο 1 αυτής, ιδίως με την άρνησή της να επιτρέψει τη διάθεση στο εμπόριο εντός της επικρατείας της προϊόντων των οποίων επιτρέπεται η εμπορία βάσει του καθεστώτος με τίτλο ΕΚΧΒ (DBES), περί των οποίων γίνεται λόγος στα προαναφερθέντα άρθρο 6 και παράρτημα ΙΙΙ, μετά την 1η Αυγούστου 1999, παρέβη τις δύο αυτές αποφάσεις και, ειδικότερα, τις προμνημονευθείσες διατάξεις, καθώς και τη Συνθήκη ΕΚ, ιδίως δε τα άρθρα 28 και 10 αυτής·

2) να καταδικαστεί η Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα».

41. Στο Ηνωμένο Βασίλειο επετράπη να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής. Η Γαλλική Δημοκρατία προέβαλε, κατά της προσφυγής αυτής, ένσταση απαραδέκτου, την οποία το Δικαστήριο αποφάσισε να συνεξετάσει με την ουσία, και στην οποία πρέπει να δοθεί προτεραιότητα.

Η προβληθείσα από τη Γαλλική Δημοκρατία ένσταση απαραδέκτου

42. Η Γαλλική Κυβέρνηση, προς στήριξη της ενστάσεως απαραδέκτου, προβάλλει δύο ισχυρισμούς, αντλούμενους ο μεν πρώτος από την έλλειψη νομιμότητας της διοικητικής και ένδικης διαδικασίας, ο δε δεύτερος από την παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής της αρχής της συλλογικότητας. Ο πρώτος ισχυρισμός περιλαμβάνει τέσσερα επιχειρήματα. Οι εν λόγω ισχυρισμοί θα εξεταστούν με τη σειρά.

Ο ισχυρισμός που αντλείται από το μη σύννομο της διαδικασίας

43. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η αποστολή εγγράφου οχλήσεως πριν από τη υποβολή της δεύτερης γνωμοδοτήσεως της AFSSA παραβίασε την αρχή σύμφωνα με την οποία το αντικείμενο της διαφοράς πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένο και παρέβλεψε τον σκοπό της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, ο οποίος συνίσταται στο να δοθεί στο οικείο κράτος μέλος η ευκαιρία να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από το κοινοτικό δίκαιο ή να προβάλει επωφελώς τους αμυντικούς του

ισχυρισμούς. Θεωρώ ότι οι επικρίσεις αυτές δεν είναι βάσιμες.

44. Στην πραγματικότητα, το αντικείμενο της διαφοράς ήταν απολύτως σαφές, στο μέτρο που οι γαλλικές αρχές δεν μπορούσαν, καλόπιστα, να αγνοήσουν, κατά την ημερομηνία αποστολής του εγγράφου οχλήσεως, αφενός, ότι η Επιτροπή ανέμενε από αυτές να λάβουν τα εθνικού δικαίου μέτρα που απαιτούνταν για την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών του βοείου κρέατος που ανταποκρινόταν στις επιταγές του καθεστώτος ΕΚΧΒ και, αφετέρου, ότι οι αντιρρήσεις της AFSSA, με τις οποίες οι ίδιες συντάχθηκαν, δεν θεωρήθηκαν δικαιολογημένες από την Επιτροπή, εν όψει της γνωμοδοτήσεως της ΕΣΕ. Επιπλέον, η Γαλλική Κυβέρνηση δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αιφνιδιάστηκε από το έγγραφο οχλήσεως. Η χρονολογική εξέλιξη των γεγονότων του περιγράφηκε ανωτέρω αποδεικνύει, αντιθέτως, ότι οι θέσεις των πρωταγωνιστών της διαφοράς και τα επιχειρήματα που προέβαλαν ήταν απολύτως γνωστά σε όλους τους ενδιαφερομένους.

45. Η Γαλλική Κυβέρνηση ήταν απολύτως ελεύθερη, εν όψει των συνομιλιών που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου του 1999, να διαβουλευθεί, αν το έκρινε αναγκαίο, για δεύτερη φορά, με την AFSSA, πριν αποφασίσει αν θα συμμορφωθεί ή όχι προς τις επιταγές της αποφάσεως 1999/514, αλλά και η Επιτροπή ήταν επίσης ελεύθερη να αποφασίσει, εν όψει της επίμονης αρνήσεως της Γαλλικής Δημοκρατίας να συμμορφωθεί προς μια απόφαση που παρήγε αποτελέσματα από την 1η Αυγούστου, ότι έφτασε η στιγμή να προβεί στην πρώτη πράξη της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ.

46. Κατά την άποψή μου, δεν είναι δυνατό να επιτραπεί σε κράτος μέλος, όποιο και αν είναι αυτό, να καθυστερήσει, κατά βούληση, την άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως, πληροφορώντας την Επιτροπή ότι η άρνησή του να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του δεν είναι οριστική και ότι, εν όψει του αποτελέσματος ορισμένων διαβουλεύσεων που διεξάγονται σε εθνικό επίπεδο, η θέση του μπορεί να μεταβληθεί.

47. Η Γαλλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, στη συνέχεια, ότι η Επιτροπή, αναφέροντας, κατ' αρχήν στο έγγραφο οχλήσεως και κατόπιν στην αιτιολογημένη γνώμη, ότι δεν προέβαλε νομικά επιχειρήματα για να δικαιολογήσει την αδυναμία της να εφαρμόσει την απόφαση 1999/514, αγνόησε εκουσίως τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στα έγγραφα που της κοινοποιήθηκαν, γεγονός που της επέτρεψε να απαλλαγεί από την υποχρέωση να αποδείξει την προσαφθείσα παράβαση.

48. Ομολογώ ότι δεν θεωρώ ότι η εν λόγω μομφή μπορεί να έχει επιπτώσεις στο παραδεκτό της προσφυγής.

49. Βεβαίως, η Επιτροπή ανέφερε, πράγματι, ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν προέβαλε νομικά επιχειρήματα, αλλά, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, προβαίνοντας σ' αυτήν τη διαπίστωση, η Επιτροπή έσφαλε όσον αφορά τη φύση των επιχειρημάτων που της αντιτάχθηκαν, χαρακτηρίζοντάς τα, κακώς, πολιτικά, δεν θεωρώ ότι αυτό συνεπάγεται μη σύννομη προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία.

50. Φρονώ ότι το αν η Γαλλική Δημοκρατία είχε δικαίωμα να μην άρει την απαγόρευση εισαγωγών, καίτοι υπήρχε απόφαση της Επιτροπής που της επέβαλε την εν λόγω άρση, αποτελεί σαφώς νομικό ζήτημα ουσίας, επί του οποίου πρέπει να αποφανθεί το Δικαστήριο, άπαξ και ασκήθηκε η προσφυγή.

51. Θεωρώ ότι ο ισχυρισμός της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, διότι η Επιτροπή δεν έκρινε λυσιτελή τα επιχειρήματα που της αντιτάχθηκαν ως απάντηση στο έγγραφο οχλήσεως και στην αιτιολογημένη γνώμη ή, αν προτιμάτε, διότι η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία έλαβε μορφή διαλόγου κωφών, οδηγεί σε μια αντίληψη της προσφυγής λόγω παραβάσεως σύμφωνα με την οποία δεν η Επιτροπή δεν επιτρέπεται, στο πλαίσιο της προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασίας, να εμμένει πεισμόνως στις θέσεις της, παρά τις δικαιολογίες που προβάλλει το οικείο κράτος μέλος.

52. Το γεγονός ότι κάθε διάδικος εμμένει στις θέσεις του, όποιες και αν είναι οι αιτίες, είναι ο λόγος για τον οποίο αυτού του σταδίου απόπειρας εξευρέσεως συμβιβαστικής λύσεως για τη διευθέτηση της διαφοράς έπεται η ένδικη διαδικασία, κατά την οποία οι θέσεις των δύο διαδίκων εκτιμώνται από τον δικαστή υπό το πρίσμα των επιταγών του κανόνα δικαίου.

53. Αν αποδειχθεί ότι η Επιτροπή αγνόησε είτε τη φύση των επιχειρημάτων που της αντέταξε το κράτος μέλος είτε τη βασιμότητά τους, εναπόκειται στο Δικαστήριο να κατα-

δικάσει την άγνοια αυτή, με συνέπεια, ενδεχομένως, την απόρριψη της προσφυγής, τούτο όμως δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση το παραδεκτό της προσφυγής.

54. Στο πλαίσιο πάντα του πρώτου ισχυρισμού, η Γαλλική Δημοκρατία προσάπτει στη συνέχεια στην Επιτροπή ότι, όσον αφορά τόσο την αποστολή του εγγράφου οχλήσεως όσο και των δύο διαδοχικών αιτιολογημένων γνωμών, «όρισε επείγουσες προθεσμίες που, εν προκειμένω, δεν μπορούν να δικαιολογηθούν».

55. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, ο καθορισμός τέτοιων προθεσμιών απαιτούσε αιτιολόγηση σταθμίζουσα τα οικονομικά συμφέροντα που διακυβεύονται σε περίπτωση άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών και τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία που συνεπάγεται η εν λόγω άρση.

56. Σημειωτέον ότι το άρθρο 226 ΕΚ δεν επιχειρεί διάκριση μεταξύ μιας προθεσμίας που θεωρείται φυσιολογική και μιας άλλης που εντάσσεται στο πλαίσιο επείγουσας καταστάσεως, η οποία χρήζει ειδικής αιτιολογίας.

57. Πράγματι, η Επιτροπή θέτει κυριαρχικώς τις προθεσμίες, υπό την επιφύλαξη οι τασσόμενες προθεσμίες να μην είναι παράλογες και τα δικαιώματα άμυνας να μην καταστρατηγούνται.

58. Εν προκειμένω, οι προθεσμίες ήταν πράγματι πολύ βραχείες, θεωρώ όμως ότι δεν ήταν υπερβολικά βραχείες.

59. Συγκεκριμένα, όταν εστάλη το έγγραφο οχλήσεως, είχαν ήδη περάσει πολλές εβδομάδες κατά τη διάρκεια των οποίων η Επιτροπή προσπαθούσε να επιτύχει τη συμμόρφωση της Γαλλικής Δημοκρατίας προς την απόφαση 1999/514 και την άρση, επιτέλους, της απαγορεύσεως εισαγωγών, η οποία έπρεπε να είχε πραγματοποιηθεί από την 1η Αυγούστου 1999. Η Γαλλική Κυβέρνηση δεν μπορεί επομένως να ισχυριστεί ότι αιφνιδιάστηκε, δεδομένου ότι είχε ήδη προετοιμάσει το σχέδιο υπουργικής αποφάσεως περί της άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών, η οποία τέθηκε υπό την κρίση της AFSSA τον Σεπτέμβριο. Η Γαλλική Κυβέρνηση γνώριζε επίσης καλά ότι η Επιτροπή θεωρούσε πολύ σημαντικό το ζήτημα αυτό και ήταν αποφασισμένη να επιτύχει την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών, ακόμη και αν χρειαζόταν να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως, αν η Γαλλική Κυβέρνηση δεν άμβλυνε τη θέση της.

60. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, όπου όλοι οι ενδιαφερόμενοι έχουν πλήρη γνώση των θέσεων των συνομιλητών τους και όπου η κατάσταση φαίνεται αδιέξοδη, θεωρώ ότι δεν χωρεί επίκριση κατά των πολύ σύντομων προθεσμιών που τάσσονται στη Γαλλική Δημοκρατία, προκειμένου να αποφύγει την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία.

61. Σημειωτέον, εξάλλου, ότι, όταν η Γαλλική Κυβέρνηση ζήτησε παράταση της προθεσμίας απαντήσεως στην αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή της την παρέσχε, ακριβώς στο μέτρο που της είχε ζητηθεί, γεγονός που αποδεικνύει ότι η Επιτροπή, τάσσοντας σύντομες προθεσμίες, καίτοι είχε ανάγκη μιας σαφούς και οριστικής θέσης εκ μέρους της Γαλλικής Κυβερνήσεως, για να μπορέσει να συνεχίσει τη διαδικασία, δεν σκοπούσε να φέρει σε αδιέξοδο την κυβέρνηση.

62. Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι από τον καθορισμό βραχύτατων προθεσμιών προκύπτει καταστρατήγηση της διαδικασίας, δεδομένου ότι η Επιτροπή επιδίωξε, κατά κάποιον τρόπο, το ίδιο αποτέλεσμα με εκείνο που θα επιδίωκε αν κινούσε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, η έκβαση της οποίας, κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, ήταν επισφαλής, θεωρώ ότι, ελλείψει αποδείξεων, παραμένει στη σφαίρα των προθέσεων.

63. Εν πάση περιπτώσει, μια προ της ασκήσεως προσφυγής διαδικασία εγκλωβισμένη σε πολύ στενά χρονικά πλαίσια επ' ουδενί είναι ικανή να παραγάγει το ίδιο αποτέλεσμα με μια αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

64. Πράγματι, μια αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων καταλήγει σε δικαστική απόφαση εντός πολύ συντόμου χρονικού διαστήματος, ενώ η άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως, λαμβανομένων υπόψη των μη συμπτυξίμων προθεσμιών που συνδέονται με την ανταλλαγή δικογράφων και την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, μπορεί να οδηγήσει σε απόφαση ύστερα από μήνες, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας.

65. Όσον αφορά, τέλος, το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν επέδειξε την ίδια προθυμία για την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η οποία διατήρησε επίσης την εν λόγω απαγόρευση πέραν της 1ης Αυγούστου 1999, αρκεί να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή διαθέτει σημαντική διακριτική ευχέρεια ως προς την εκπλήρωση της αποστολής να μεριμνά για την εφαρμογή της Συνθήκης και του παραγώγου δικαίου, την οποία της αναθέτει το άρθρο 211 ΕΚ, και ότι, συνεπώς, δεν εναπόκειται στη Γαλλική Κυβέρνηση να επικρίνει τη μέθοδο που ακολουθεί η Επιτροπή για να επιτύχει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ήτοι την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών από όλα τα κράτη μέλη.

66. Υπό μορφήν τεχνάσματος, άλλωστε, μπορεί να υποστηριχθεί ότι προκύπτει ex post ότι η μέθοδος που εφαρμόστηκε σχετικά με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αποδείχθηκε εύστοχη, καθόσον το κράτος μέλος αυτό πράγματι ήρε την απαγόρευση εισαγωγών, ενώ η Γαλλική Δημοκρατία εμμένει στην άρνησή της, και ότι, μολονότι η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρούσε ανεπίτρεπτο το ότι η Επιτροπή ανεχόταν τη διατήρηση της απαγορεύσεως εισαγωγών από τη Γερμανική Κυβέρνηση, το άρθρο 227 ΕΚ της παρείχε τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει την αδράνεια αυτή.

67. Επειδή δεν θεωρώ βάσιμο κανένα από τα τέσσερα επιχειρήματα, προς απόδειξη του μη συννόμου της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, δεν είναι βάσιμο, ο πρώτος ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί.

Ο ισχυρισμός που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας

68. Φθάνω έτσι στον δεύτερο ισχυρισμό, ο οποίος αντλείται από την παραβίαση της αρχής της συλλογικότητας.

69. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η άσκηση της προσφυγής βάσει της εξουσιοδοτήσεως, δοθείσας, στις 22 Δεκεμβρίου 1999, από το σώμα των επιτρόπων, στον επίτροπο Byrne και στον Πρόεδρο Prodi, σε στιγμή κατά την οποία η Επιτροπή δεν γνώριζε ακόμη την απάντηση της Γαλλικής Δημοκρατίας στην αιτιολογημένη γνώμη, συνιστά παρατυπία.

70. Συγκεκριμένα, η εν λόγω απάντηση περιείχε τουλάχιστον δύο νέα στοιχεία, ήτοι τη ρητή επίκληση της αρχής της προλήψεως και την ανακοίνωση ασκήσεως προσφυγής λόγω ακυρώσεως κατά της αρνήσεως της Επιτροπής να εμμείνει στην απόφασή της περί άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών του βρετανικού κρέατος, τα οποία, αν είχαν γίνει γνωστά στο σώμα των επιτρόπων και είχαν συζητηθεί από αυτό, θα μπορούσαν να οδηγήσουν στη λήψη αποφάσεως διαφορετικής από εκείνη της 22ας Δεκεμβρίου 1999.

71. Η Επιτροπή αντιτάσσει, δικαίως, στην εκτίμηση αυτή τη νομολογία του Δικαστηρίου, όπως προκύπτει από την απόφαση

της 29ης Σεπτεμβρίου 1998[16], την οποία επιβεβαιώνουν οι αποφάσεις της 22ας Απριλίου 1999[17] και της 8ης Ιουνίου 1999[18].

72. Από την εν λόγω νομολογία προκύπτει ότι, ενώ για την απόφαση της Επιτροπής περί ασκήσεως προσφυγής λόγω παραβάσεως πρέπει να γίνεται κοινή διάσκεψη από το σώμα των επιτρόπων και, συνεπώς, τα στοιχεία στα οποία βασίζεται η απόφαση αυτή πρέπει να τίθενται στη διάθεση των μελών του σώματος των επιτρόπων, δεν είναι, αντιθέτως, αναγκαίο να καταρτίζει το ίδιο το σώμα των επιτρόπων την πράξη που επιβεβαιώνει την εν λόγω απόφαση καθώς και την οριστική διατύπωσή της.

73. Εν προκειμένω, θεωρώ δύσκολο να θεωρηθεί ότι το σώμα των επιτρόπων δεν είχε, στις 22 Δεκεμβρίου 1999, πλήρη ενημέρωση επί του φακέλου σχετικά με την άρνηση της Γαλλίας να άρει την απαγόρευση εισαγωγών, η οποία να του παρέχει τη δυνατότητα να εκδώσει απόφαση εν πλήρη γνώση του ζητήματος.

74. Το σώμα των επιτρόπων γνώριζε ότι, κατά την άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, την εν λόγω άρνηση δικαιολογούσε η ύπαρξη «πιθανών αλλά μη προσδιορίσιμων κινδύνων», όπως ακριβώς αναφέρεται σε μια από τις εκθέσεις της AFSSA, ήτοι επιτρεπόταν βάσει των επιταγών της αρχής της προλήψεως.

75. Δεν γνώριζε, βεβαίως, ότι η Γαλλική Δημοκρατία θα έφτανε στο σημείο να ασκήσει ένδικο μέσο όσον αφορά την υποχρέωση άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών, γνώριζε όμως πολύ καλά ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν θεωρούσε ότι δεσμεύεται από την απόφαση 1999/514, της οποίας τη βασιμότητα αμφισβητούσε.

76. Το γεγονός ότι η αμφισβήτηση αυτή, η οποία, κατά το σώμα των επιτρόπων, δεν ήταν βάσιμη, έλαβε μορφή ένδικης προσφυγής δεν ήταν ικανό να μεταβάλει τα δεδομένα, βάσει των οποίων το σώμα των επιτρόπων, ακολουθώντας μια διαδικασία, τη νομιμότητα της οποίας πιστοποιούν τα έγγραφα που κατάρτισε η Επιτροπή, εξουσιοδότησε δύο από τα μέλη του.

77. Προτείνω, συνεπώς, στο Δικαστήριο να απορρίψει και τον δεύτερο αυτόν ισχυρισμό που προβλήθηκε προς στήριξη της ενστάσεως απαραδέκτου και να εξετάσει την προσφυγή κατ' ουσίαν.

Το βάσιμο της προσφυγής

78. Με το δικόγραφό της, η Επιτροπή υποστηρίζει, κυρίως, ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν μπορεί να απαλλάσσεται μονομερώς από την εφαρμογή αποφάσεων διατυπωμένων σαφώς, ρητώς και χωρίς επιφυλάξεις, οι οποίες, βάσει του άρθρου 249 ΕΚ, τη δεσμεύουν. Εντούτοις, η Επιτροπή εμμένει

16 — Απόφαση C-191/95, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1998, σ. I-5449).

17 — Απόφαση C-272/97, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1999, σ. I-2175).

18 — Απόφαση C-198/97, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1999, σ. I-3257).

στην απόρριψη των δικαιολογιών που προβάλλει η Γαλλική Κυβέρνηση με την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη. Όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις της AFSSA, η Επιτροπή υποστηρίζει, αφενός, ότι «ένα κράτος μέλος δεν μπορεί, επικαλούμενο την επιστημονική γνωμοδότηση εθνικής υπηρεσίας, να υποκαθιστά την Επιτροπή στην εκτίμηση των κινδύνων που πραγματοποίησε η Επιτροπή βάσει των αρμοδιοτήτων της» και, αφετέρου, ότι οι γνωμοδοτήσεις της AFSSA διαψεύδονται από τις αντίστοιχες της ΕΣΕ.

79. Η Επιτροπή, βασιζόμενη στις τελευταίες αυτές γνωμοδοτήσεις, αναφέρει ότι είναι εσφαλμένος ο ισχυρισμός ότι τα μέτρα που θέσπισε ήταν ανεπαρκή όσον αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας.

80. Κατά την άποψη της Επιτροπής, η αρχή της προλήψεως δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι την υποχρεώνει να παραιτηθεί από την έκδοση αποφάσεως, οσάκις η απόφαση αυτή δεν εγκρίνεται ομόφωνα από όλους τους επιστημονικούς φορείς που έλαβαν θέση επί του ζητήματος, διότι «η αναγκαία ελευθερία της επιστήμης και η πολυπλοκότητα των συγκεκριμένων καταστάσεων έχουν αναγκαστικά ως συνέπεια την ύπαρξη, ουσιαστικά σε κάθε ζήτημα, επιστημονικών απόψεων μειοψηφίας».

81. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις που θέτει το παράρτημα ΙΙΙ της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, όντως πληρούνταν, η Επιτροπή υποχρεούνταν να ορίσει την ημερομηνία επαναλήψεως των αποστολών και δεν μπορούσε να καταφύγει σε θεωρήσεις σκοπιμότητας για να απαλλαγεί από την υποχρέωση αυτή.

82. Η Επιτροπή υποστηρίζει, τέλος, ότι η άρνηση της Γαλλίας συνιστά επίσης παράβαση των άρθρων 10 ΕΚ, δεδομένου ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν συνδράμει στην πραγματοποίηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και 28 ΕΚ, δεδομένου ότι δυσχεραίνεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, χωρίς να είναι δυνατή η επίκληση του άρθρου 30 ΕΚ, καθόσον «οι επιταγές στον κτηνιατρικό και υγειονομικό τομέα που εφαρμόζονται στα προϊόντα που εμπίπτουν στο καθεστώς ΕΚΧΒ και με την αποστολή τους στο εξωτερικό του Ηνωμένου Βασιλείου (όπως συμβαίνει με το μεγαλύτερο μέρος του κτηνιατρικού τομέα) υπόκεινται σε κοινοτική εναρμόνιση, η οποία αποτελεί ένα σύστημα ομοιογενές και εξαντλητικό που σκοπεί σαφώς στη διασφάλιση της προστασίας της υγείας του ανθρώπου και των ζώων».

83. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Γαλλική Κυβέρνηση εστιάζει την επιχειρηματολογία της γύρω από τρία ζητήματα: την ανίχνευση και επισήμανση, την υποχρέωση ειλικρινούς συνεργασίας και την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

84. Όσον αφορά την ανιχνευσιμότητα και επισήμανση, η Γαλλική Κυβέρνηση διαπιστώνει ότι, όπως ομολογεί η ίδια η Επιτροπή, τόσο με το δικόγραφό της όσο και με τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη της αποφά-

σεως 98/692, αποτελούν ουσιώδες στοιχείο του καθεστώτος ΕΚΧΒ, καθόσον πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα παρακωλύσεως της αποστολής μέρους ή όλου του ζώου ή την εμπορία μέρους ή όλου του ζώου αυτού, αν αποδειχθεί a posteriori ότι το εν λόγω ζώο δεν ήταν επιλέξιμο. Η Γαλλική Κυβέρνηση αντιτάσσει στην Επιτροπή τη δική της ερμηνεία του παραρτήματος ΙΙΙ της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, η οποία περιέχεται στο παράρτημα ΙΙ του υπομνήματος συμφωνίας της 24ης Νοεμβρίου 1999. Το έγγραφο αυτό ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή δηλώνει ότι κάθε *κράτος μέλος*, προκειμένου να εγγυηθεί την αποτελεσματικότητα του εν λόγω μέτρου, συμφώνως προς τις απορρέουσες από την απόφαση 98/256/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692/ΕΚ, υποχρεώσεις του σε θέματα ανιχνευσιμότητας και εντοπισμού, λαμβάνει *αναγκαστικά μέτρα* για τη διατήρηση της μέγιστης ανιχνευσιμότητας, διασφαλίζοντας ότι κάθε κρέας ή κάθε προϊόν που εξάγεται από το Ηνωμένο Βασίλειο, συμφώνως προς τα παραρτήματα ΙΙ και ΙΙΙ αυτής της αποφάσεως:

— είναι, κατά την είσοδο στην επικράτειά του, σημασμένο ή επισημασμένο με διακεκριμένο σήμα, το οποίο δεν πρέπει να συγχέεται με το κοινοτικό σήμα καταλληλότητας·

— παραμένει σημασμένο ή επισημασμένο κατ' αυτόν τον τρόπο, όταν το κρέας ή το προϊόν τεμαχίζεται, μεταποιείται ή ανασυσκευάζεται στην επικράτειά του.

Κάθε κράτος μέλος καλείται να ανακοινώσει στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη το διεκεκριμένο σήμα που επέλεξε. Υπό το φως της κεκτημένης εμπειρίας, η Επιτροπή θα καταβάλει προσπάθεια να διευκρινίσεως και συμπληρώσεως, αν αυτό καταστεί αναγκαίο, του υφιστάμενου κανονιστικό πλαίσιο, για παράδειγμα, μέσω του συστήματος αμοιβαίας αρωγής, ή μέσω της εκδόσεως αποφάσεως βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, υπό στ', της οδηγίας 64/433/ΕΟΚ ή/και του άρθρου 17 της οδηγίας 77/99/ΕΟΚ ή/και του άρθρου 7, παράγραφος 5, της οδηγίας 94/65.

Επιπλέον, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι, εάν η εν λόγω ανιχνευσιμότητα δεν επιτευχθεί, ένα *κράτος μέλος* δικαιούται, τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο και ιδίως το άρθρο 7 της οδηγίας 89/662/ΕΟΚ, *να αρνηθεί* την εισαγωγή *κρέατος ή κάθε προϊόντος που περιέχει κρέας* [19], εφόσον δεν πληροί αυτήν την προϋπόθεση.

Η Επιτροπή θα απευθύνει αυτή τη δήλωση στο σύνολο των κρατών μελών.»

85. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, ο ουσιαστικός ρόλος της ανιχνευσιμότητας ως μέσο αντιμετωπίσεως των κινδύνων επιβεβαιώνεται στην προπαρατεθείσα απόφαση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η επέκταση

19 — Η υπογράμμιση των αποσπασμάτων στην παραπομπή αυτή είναι δική μου.

της απαγορεύσεως εξαγωγής των βρετανικών βοοειδών στα ζώα ηλικίας κάτω των έξι μηνών ήταν δικαιολογημένη, ακόμη και από πλευράς της αρχής της αναλογικότητας, λόγω του γεγονότος ότι στις «επιστημονικές αμφιβολίες ως προς τους τρόπους μεταδόσεως της ΣΕΒ [...] [προσετίθετο η] έλλειψη σημάνσεως των ζώων και ελέγχου των κινήσεών τους [με] συνέπεια ότι δεν [ήταν] βέβαιον αν ένας μόσχος [προερχόταν] από αγελάδα για την οποία δεν [υπήρχε] καμία απολύτως υπόνοια ότι προσβλήθηκε από ΣΕΒ ή, έστω και αν συνέβαινε αυτό, ότι ο ίδιος δεν [υπήρχε] καμία υπόνοια ότι προσβλήθηκε από την ασθένεια» [20].

86. Η Γαλλική Κυβέρνηση αναφέρει, επίσης, ότι η οδηγία 92/59/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1992, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων [21], καθιστά την ανιχνευσιμότητα μια από τις προνομιακές τεχνικές της προληπτικής δράσεως.

87. Σ' αυτήν τη συναίνεση επί της χρησιμότητας και της αναγκαιότητας της ανιχνευσιμότητας, η Γαλλική Κυβέρνηση αντιτάσσει τις ελλείψεις που εκτιμά ότι διαπιστώθηκαν στο επίπεδο του κανονιστικού πλαισίου υπό το οποίο κυκλοφορούν τα βόεια προϊόντα που εμπίπτουν στο καθεστώς ΕΚΧΒ και εξάγονται από το Ηνωμένο Βασίλειο.

88. Η Γαλλική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι, όταν η μόνιμη επιτροπή κτηνιατρικού ελέγχου διαπίστωσε, τον Νοέμβριο του 1999, ότι η πλειονότητα των κρατών μελών δεν θεωρούσε χρήσιμη την προσφυγή, για τα βρετανικά βόεια προϊόντα που συνδέονται με τα καθεστώτα ECHS και ΕΚΧΒ, σε ένα ευδιάκριτο σήμα ή επισήμανση που να συνοδεύει το προϊόν σε όλα τα στάδια της εμπορίας του, η Επιτροπή έπαυσε απλώς να απαιτεί την εφαρμογή των διατάξεων της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, σχετικά με την ανιχνευσιμότητα, όπως τουλάχιστον τις ερμήνευσε η Επιτροπή στο παράρτημα ΙΙ του προαναφερθέντος υπομνήματος συμφωνίας.

89. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, τέλος, η παραίτηση αυτή της Επιτροπής από τις απαιτήσεις της επιβεβαιώνεται στην έκθεση της αποστολής επιθεωρήσεως στο Ηνωμένο Βασίλειο, όσον αφορά τη εφαρμογή της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, την οποία διενήργησε από τις 20 μέχρι τις 24 Μαρτίου 2000 το Γραφείο τροφίμων και κτηνιατρικών θεμάτων, με τη διαπίστωση ότι το κεφάλαιο «επιθεώρηση» της εν λόγω εκθέσεως αφορά μόνον την ανιχνευσιμότητα της αγέλης στην τελική συσκευασία στο εργαστήριο τεμαχισμού, αποκλείοντας από το πεδίο έρευνάς του την ανιχνευσιμότητα σε επόμενα στάδια του εργαστηρίου τεμαχισμού, ιδίως κατά τη στιγμή της αποστολής ή κατόπιν αυτής.

90. Η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρεί την εν λόγω έκθεση διαφωτιστική και για έναν άλλο λόγο, κατά την έννοια ότι εστιάζει την προσοχή στο γεγονός ότι, ελλείψει πλήρους εφαρμογής στο Ηνωμένο Βασίλειο του κανονισμού (ΕΚ) 494/98 της Επιτροπής, της 27ης Φεβρουαρίου 1998, για καθορισμό λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 820/97 του Συμβουλίου, όσον αφορά τον ελάχιστο αριθμό διοικητι-

20 — Βλ. σκέψη 102.
21 — ΕΕ L 228, σ. 24.

κών κυρώσεων στο πλαίσιο του συστήματος αναγνωρίσεως και καταγραφής των βοοειδών[22], ζώα που έχουν καταγραφεί ορθώς, αλλά προέρχονται από κοπάδια στα οποία ποσοστό πλέον του 20 % των ζώων δεν είναι ορθώς καταγεγραμμένα, μπορούν να γίνουν δεκτά στο καθεστώς ΕΚΧΒ.

91. Τούτο έχει ως συνέπεια η Γαλλική Κυβέρνηση να αμφισβητεί ότι η Επιτροπή μπορεί να της προσάψει τη μη εκτέλεση μιας αποφάσεως η οποία, αντίθετα προς το άρθρο 249 ΕΚ, δεν είναι, πράγματι, υποχρεωτική σε όλα τα στοιχεία της, καθόσον όλο το μέρος ανιχνευσιμότητα/επισήμανση της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, εγκαταλείφθηκε.

92. Η Γαλλική Κυβέρνηση απορεί, άλλωστε, διότι η Επιτροπή μπόρεσε να εκδώσει την απόφαση 1999/514, μολονότι το άρθρο 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, την υποχρέωνε να επιβεβαιώσει «την εφαρμογή όλων των διατάξεων της παρούσας οδηγίας» πριν ορίσει την ημερομηνία άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών.

93. Η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι, έστω και αν η Επιτροπή ανακάλυψε ότι δεν πληρούνταν όλοι οι όροι για την άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως 1999/514, εναπέκειτο στην ίδια την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει την εκ του άρθρου 6, παράγραφος 6, της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692[23], δυνατότητα λήψεως καταλλήλων μέτρων, το οποίο δεν έπραξε, προτιμώντας να ασκήσει προσφυγή λόγω παραβάσεως κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας.

94. Όσον αφορά το άρθρο 10 ΕΚ, η Γαλλική Κυβέρνηση προσάπτει στην Επιτροπή την έλλειψη ειλικρινούς συνεργασίας, την οποία έχει προσάψει στην ίδια, αντιστοίχως, η Επιτροπή, υποστηρίζοντας ότι, σε ό,τι την αφορά, «επιδίωξε και τροφοδότησε τη συζήτηση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανιχνεύσεως κατά τη συνεδρίαση της μόνιμης επιτροπής κτηνιατρικού ελέγχου στις 23 και 24 Νοεμβρίου 1999 και στις 6 Δεκεμβρίου 1999», ενώ η Επιτροπή, από την πλευρά της, απλώς και μόνον έπαυσε να απαιτεί την εφαρμογή των διατάξεων της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, σχετικά με την ανίχνευση και την επισήμανση, και δεν έλαβε επαρκώς υπόψη, για την ερμηνεία και την εφαρμογή της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, τις θεωρήσεις περί δημόσιας υγείας, όπως της επέβαλλε, εντούτοις, το άρθρο 152 ΕΚ και η νομολογία του Δικαστηρίου, ιδίως δε η προπαρατεθείσα απόφαση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής.

95. Όσον αφορά το άρθρο 28 ΕΚ, η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι, δεδομένου ότι ο κίνδυνος προσβολής ζώων και ανθρώπων με ΣΕΒ αποτελεί σοβαρό πρόβλημα δημόσιας υγείας, είναι ορθό, βάσει του άρθρου 30 ΕΚ, να καταβάλλονται προσπάθειες διασφαλίσεως υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας των ζώων και του ανθρώπου, έως

22 — ΕΕ L 60, σ. 78.

23 — Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι «[η] Επιτροπή επανεξετάζει τις διατάξεις του παρόντος άρθρου τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες και λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/662/ΕΟΚ».

ότου τα επιδημιολογικά στοιχεία, η εξέλιξη των επιστημονικών γνώσεων και το περιεχόμενο των εκθέσεων ελέγχου παραγάγουν στοιχεία ικανά να μεταβάλουν ή να συμπληρώσουν τον υφιστάμενο μηχανισμό προλήψεως.

96. Λαμβανομένων υπόψη των αμφιβολιών που προέκυψαν από τον εντοπισμό κρούσματος ΣΕΒ σε βοοειδές που γεννήθηκε μετά την 1η Αυγούστου 1996, όσον αφορά τις εγγυήσεις που υποτίθεται ότι παρέχει το καθεστώς ΕΚΧΒ, η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι τη στάση της δικαιολογούν απολύτως οι θεωρήσεις περί δημόσιας υγείας, κατά την έννοια του άρθρου 30 ΕΚ. Η Γαλλική Κυβέρνηση τονίζει, επίσης, ότι έλαβε υπόψη την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον μια απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 1999 [24] επέτρεψε τη διαμετακόμιση, μέσω του γαλλικού εδάφους, προϊόντων ΕΚΧΒ με προορισμό άλλα κράτη μέλη που έχουν άρει την απαγόρευση εισαγωγών, παρά τα προβλήματα ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως.

97. Ποια είναι η αξία των διαφόρων αυτών επιχειρημάτων; Θα αρχίσω με τη διαπίστωση ότι, μολονότι η Επιτροπή ανέμενε η Γαλλική Δημοκρατία να επαναλάβει την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε με την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη και, επομένως, συνέταξε το δικόγραφό της προσπαθώντας να αντικρούσει αυτή την επιχειρηματολογία, η Γαλλική Δημοκρατία, στο υπόμνημα αντικρούσεως, επιδίδεται σε διαφορετική στρατηγική άμυνας.

98. Αν ο επιδιωκόμενος σκοπός ήταν ο αιφνιδιασμός της Επιτροπής, ο σκοπός αυτός επιτεύχθηκε, καθόσον η Επιτροπή, στο υπόμνημα απαντήσεως, κρίνει χρήσιμο να «επισημάνει ότι η Γαλλική Κυβέρνηση, στο υπόμνημα αντικρούσεως, πέραν του γεγονότος ότι προβάλλει κατά μείζονα λόγο νέα στοιχεία σε σχέση με την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, δεν μνημονεύει πλέον τη γνωμοδότηση της AFSSA, επί της οποίας είχε στηρίξει την επιχειρηματολογία της κατά το στάδιο αυτό, και, ειδικότερα, την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη».

99. Εν όψει της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 16ης Σεπτεμβρίου 1999 [25], την οποία αναφέρει η Γαλλική Κυβέρνηση στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, αυτή η μέθοδος μπορεί να επιτραπεί δυνάμει της ελεύθερης ασκήσεως των δικαιωμάτων άμυνας. Ενώπιον αυτής της καταστάσεως, κατά την οποία τα επιχειρήματα του ενός διαδίκου δεν απαντούν ουσιαστικά στα επιχειρήματα του άλλου, θα μπορούσε να επιχειρηθεί η εξέταση μόνον εκείνων των επιχειρημάτων της Επιτροπής που αμφισβητούνται από τη Γαλλική Δημοκρατία και η εξέταση των επιχειρημάτων της Γαλλικής Κυβερνήσεως υπό το φως των επιχειρημάτων που αναπτύσσονται στο υπόμνημα ανταπαντήσεως.

100. Δεν θα προχωρήσω, εντούτοις, κατ' αυτόν τον τρόπο, διότι έκρινα ότι η διεξοδική εξέταση των επιχειρημάτων που αναπτύσσονται στο δικόγραφο της προσφυγής θα μπορούσε να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη για τον εντοπισμό, στη συνέ-

24 — JORF της 12ης Οκτωβρίου 1999, σ. 15520.

25 — C-414/97, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1999, σ. I-5585).

χεια, μεταξύ των διαφόρων σημείων ασυμφωνίας μεταξύ των διαδίκων, εκείνων στα οποία παρουσιάζονται αντικρουόμενες νομικές αναλύσεις και εκείνων στα οποία η ασυμφωνία βασίζεται σε διαφορετική εκτίμηση ενός πραγματικού περιστατικού ή σε διαφορετική ερμηνεία εγγράφων που υποτίθεται ότι αφορούν τέτοια κατάσταση. Μια τέτοια διευκρίνιση είναι απολύτως απαραίτητη σε μια υπόθεση όπως η παρούσα, όπου μια πληθώρα ιδιαιτέρως ανομοιογενών επιχειρημάτων έρχονται, με το πρόσχημα της ενισχύσεως του διαλόγου, να θολώσουν τις πραγματικές προθέσεις.

101. Η Επιτροπή έχει αδιαμφισβήτητα δίκαιο όταν αναφέρει ότι, βάσει του άρθρου 249 ΕΚ, μια απόφαση είναι υποχρεωτική για τα πρόσωπα στα οποία απευθύνεται. Η ακρίβεια όμως του ισχυρισμού αυτού πόρρω απέχει από τη λήξη της συζητήσεως επί της ενδεχόμενης παραβιάσεως, από τη Γαλλική Δημοκρατία, των υποχρεώσεων που υπέχει από τη Συνθήκη, διότι η απλή διαπίστωση ότι ένα κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς πράξη παραγώγου δικαίου, η οποία του επιβάλλει υποχρεώσεις, δεν επιτρέπει, αυτή καθεαυτή, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι παραβιάστηκαν οι υποχρεώσεις που επιβάλλει η Συνθήκη.

102. Πρέπει, επιπλέον, να επιβεβαιωθεί προηγουμένως ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν ήταν σε θέση να επικαλεστεί άλλη διάταξη κοινοτικού δικαίου, ανώτερης ή τουλάχιστον ίσης αξίας, ή μια γενική αρχή του δικαίου που να του επιτρέπει, στο μέτρο που πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, να μην εφαρμόζει, έστω και μόνο προσωρινώς ή με την επιφύλαξη τηρήσεως ορισμένων δικονομικών επιταγών, την απόφαση της οποίας είναι αποδέκτης.

103. Αντιθέτως, όσον αφορά απόφαση που απευθύνεται σε κράτος μέλος, δεν μπορεί να επιτραπεί σε ένα κράτος μέλος, κατά του οποίου η Επιτροπή άσκησε προσφυγή λόγω παραβάσεως, να επικαλεστεί ενώπιον του Δικαστηρίου έλλειψη νομιμότητας της προσφυγής αυτής, ως μέσο άμυνας, αν δεν ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως, τηρώντας τις δικονομικές επιταγές που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ.

104. Η έλλειψη τέτοιας δυνατότητας καθιερώθηκε με πάγια νομολογία, την οποία κρίνω απολύτως ορθή. Θεωρώ, πράγματι, ότι είναι νόμιμο να απαιτείται από κράτος μέλος, στο οποίο έχει ανακοινωθεί απόφαση προς την οποία υποχρεούται να συμμορφωθεί, βάσει του άρθρου 249 ΕΚ, να εξετάσει την απόφαση αυτή προκειμένου να σχηματίσει άποψη περί της νομιμότητάς της και, αν από την εξέταση αυτή προκύψει πρόβλημα νομιμότητας, να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 230 ΕΚ.

105. Για τους λόγους αυτούς θεωρώ ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν μπορεί να στηρίξει την άμυνά της στην έλλειψη νομιμότητας των αποφάσεων 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514. Αν η εν λόγω κυβέρνηση είχε να προβάλει αντιρρήσεις κατά του καθεστώτος ΕΚΧΒ, αυτού καθεαυτόν, για παράδειγμα, επειδή θεωρούσε ότι το καθεστώς αυτό δεν ήταν ικανό να μειώσει τον κίνδυνο προσβολής σε επίπεδο που να προασπίζονται πραγματικά οι επιταγές της δημόσιας υγείας, εναπέκειτο σ' αυτήν να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 98/692, με την οποία

τροποποιήθηκε η απόφαση 98/256, για να επιτρέψει, ακριβώς, την επανάληψη των εξαγωγών στο πλαίσιο του καθεστώτος ΕΚΧΒ.

106. Εκπλήσσομαι διότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν έπραξε αναλόγως, δεδομένου ότι η πρόταση της Επιτροπής έτυχε αρνητικής γνώμοδοτήσεως κατά την εξέτασή της από τη μόνιμη επιτροπή κτηνιατρικού ελέγχου και δεν κατάφερε να λάβει την αναγκαία για την έκδοσή της πλειοψηφία κατά την εξέτασή της από το Συμβούλιο. Το λιγότερο που μπορεί να ειπωθεί, επομένως, είναι ότι το καθεστώς ΕΚΧΒ δεν ήταν προφανές ότι θα επιβληθεί, όταν το πρότεινε η Επιτροπή, και αναμενόταν από κράτη μέλη που αντιτάχθηκαν στη θέσπισή του από το Συμβούλιο να αντιδράσουν όταν η Επιτροπή, ενεργώντας βάσει των αρμοδιοτήτων που της παρέχει, σε τέτοιες περιπτώσεις, η οδηγία 89/662, αποφάσισε να το επιβάλει, παρά ταύτα, επικαλούμενη το γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν καταψήφισε, με απλή πλειοψηφία, τα προταθέντα μέτρα [26].

107. Ο φάκελος της υποθέσεως δεν παρέχει τη δυνατότητα γνώσεως των λόγων για τους οποίους η Γαλλική Κυβέρνηση δεν αντέδρασε τότε. Ίσως η έλλειψη ένδικης αντιδράσεώς της εξηγείται από το γεγονός ότι η απόφαση 98/692 δεν είχε ως συνέπεια να επιτραπεί η άμεση επανάληψη των βρετανικών εξαγωγών, καθόσον εναπέκειτο στην Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε να επιβεβαιωθεί ότι πληρούνταν όλοι οι όροι, το σύνολο των οποίων συνιστά το καθεστώς ΕΚΧΒ, και, μόλις πραγματοποιούνταν οι διαπιστώσεις αυτές, να ορίσει την ημερομηνία επαναλήψεως των εξαγωγών.

108. Με άλλα λόγια, κατά την έκδοση της αποφάσεως 98/692, η άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών μπορούσε να θεωρηθεί απλή προοπτική, μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη, που δεν ήταν χρήσιμο να αποκλειστεί, με την άσκηση άμεσης ένδικης δράσεως. Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι απαραίτητη η κρίση επί των λόγων, όποιοι και αν είναι αυτοί, για τους οποίους η Γαλλική Κυβέρνηση δεν θεώρησε ότι έπρεπε να προσβάλει με προσφυγή ακυρώσεως την απόφαση 98/692.

109. Η μόνη διαπίστωση που χωρεί είναι ότι η εν λόγω κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε, όταν έπρεπε, την εγκαθίδρυση του καθεστώτος ΕΚΧΒ. Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 1999/514 εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 230 ΕΚ. Η αδράνεια αυτή, τόσο κατά την εγκαθίδρυση του καθεστώτος ΕΚΧΒ, ως λεπτομέρεια εφαρμογής της άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών, όσο και κατά τον καθορισμό της ημερομηνίας επαναλήψεως των εξαγωγών, στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος, καθιστούσε εξαιρετικά προβληματική τη μεταγενέστερη, ήτοι εκπρόθεσμη, άσκηση της προσφυγής ακυρώσεως, εκτός αν πρόκειται για αίτηση επαναφοράς στην πρότερη κατάσταση, που δεν προβλέπεται από το άρθρο 230 ΕΚ. Προς τον σκοπό αυτόν, η Γαλλική Δημοκρατία θα έπρεπε να εξηγήσει με πειστικό τρόπο, αφενός, ότι τα στοιχεία βάσει των οποίων η Γαλλική Κυβέρνηση έκρινε ότι οι αποφάσεις

26 — Βλ. τελευταία αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως 98/692, όπως επίσης και το άρθρο 18 της οδηγίας 89/662.

98/692 και 1999/514 ήταν παράνομες περιήλθαν στην κατοχή της μετά την παρέλευση των προθεσμιών για την άσκηση προσφυγής και, αφετέρου, ότι, για εντελώς άγνωστους γι' αυτή λόγους, ήταν αδύνατον να λάβει γνώση νωρίτερα των στοιχείων αυτών.

110. Τούτο είναι ιδιαιτέρως αμφίβολο όσον αφορά την απόφαση 98/692. Πράγματι, θεωρώ ότι κανένα από τα στοιχεία στα οποία αναφέρθηκε η Γαλλική Κυβέρνηση, με τα διάφορα υπομνήματα που αντάλλαξε με την Επιτροπή και με την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη, δεν οδηγεί σε νέα εκτίμηση των υπολοίπων κινδύνων που συνδέονται με το καθεστώς ΕΚΧΒ, σε σχέση με εκείνη που μπορούσε να πραγματοποιηθεί κατά την έκδοση της αποφάσεως 98/692.

111. Βεβαίως, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 1999, διαφάνηκε ότι σύντομα θα ήταν δυνατή η προσφυγή σε ελέγχους εντοπισμού της ΣΕΒ, η χρησιμότητα των οποίων φαινόταν μακρινή το 1998. Αυτή όμως η προοπτική δεν ισοδυναμούσε με καταδίκη του καθεστώτος ΕΚΧΒ. Απλώς εισήγαγε την προοπτική να καταστεί το εν λόγω καθεστώς πιο ασφαλές.

112. Όσον αφορά την απόφαση 1999/514, θεωρώ ότι τα στοιχεία που προβάλλει η Γαλλική Κυβέρνηση είναι πιο πειστικά. Λαμβανομένου υπόψη ότι η απόφαση 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, προέβλεπε ότι η Επιτροπή θα όριζε την ημερομηνία ενάρξεως των εξαγωγών στο πλαίσιο του καθεστώτος ΕΚΧΒ «αφότου επιβεβαιώσει ότι εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας», είναι δύσκολο να προσαφθεί στη Γαλλική Κυβέρνηση ότι, όταν η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 1999/514, θεώρησε δεδομένο ότι οι επιβεβαιώσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν όπως έπρεπε, επιτρέποντας τη διαπίστωση ότι πληρούνταν οι εν λόγω προϋποθέσεις, και, επομένως, ότι δεν άσκησε προσφυγή ακυρώσεως, μολονότι δεν διέθετε συγκεκριμένα στοιχεία που να της επιτρέπουν την ενίσχυση της επιχειρηματολογίας από την οποία έπρεπε να συνοδεύεται η άσκηση τέτοιας προσφυγής.

113. Αν υποτεθεί, όμως, ότι πράγματι η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα, εν όψει της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, να εκδώσει την απόφαση 1999/514 τον Ιούλιο του 1999, ζήτημα στο οποίο θα επανέλθω στη συνέχεια της συλλογιστικής μου, και ότι η Γαλλική Κυβέρνηση το αντελήφθη μετά την παρέλευση των προθεσμιών για την άσκηση προσφυγής, αυτή η παρέλευση των προθεσμιών δεν στερούσε από την εν λόγω κυβέρνηση κάθε μέσο δράσεως στον τομέα του ελέγχου της νομιμότητας.

114. Συγκεκριμένα, αν η πορεία που συνίσταται στην προσπάθεια επαναφοράς στην πρότερη κατάσταση φαινόταν εξαιρετικά παράτολμη, ελλείψει σχετικού δεδικασμένου, η Γαλλική Κυβέρνηση μπορούσε, χωρίς να προσκρούσει σε δικονομικά προβλήματα, να επιδιώξει τον έλεγχο της αποφάσεως 1999/514, και πιθανότατα και της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, μέσω προσφυγής κατά

παραλείψεως. Αρκούσε να οχλήσει την Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των νέων στοιχείων που ισχυριζόταν ότι διέθετε, να τροποποιήσει την απόφαση και, σε περίπτωση ρητής αρνήσεως, να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως κατά της αρνήσεως αυτής ή, ελλείψει αντιδράσεως εκ μέρους της Επιτροπής, να ασκήσει προσφυγή βάσει του άρθρου 232 ΕΚ.

115. Προς στήριξη της μιας ή της άλλης προσφυγής, θα μπορούσε επωφελώς να επικαλεστεί όλες τις αντιρρήσεις που, κατά την άποψή της, προσκρούουν στο καθεστώς ΕΚΧΒ, όσον αφορά την απόφαση 1999/514. Αν, πράγματι, οι αντιρρήσεις αυτές ήταν ικανές να θίξουν τη βασιμότητα κάποιας από τις εν λόγω αποφάσεις, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι το Δικαστήριο θα αρνούνταν να θεωρήσει παράλειψη την άρνηση της Επιτροπής να τις καταργήσει ή να τις τροποποιήσει.

116. Η Επιτροπή δεν μπορεί, πράγματι, να επικαλεστεί το γεγονός ότι μια απόφαση δεν αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 230 ΕΚ, προκειμένου να υποστηρίξει, στο πλαίσιο αιτήσεως τροποποιήσεως ή καταργήσεως, ότι της εξασφαλίζει κάποια διάρκεια.

117. Επιβάλλεται εντούτοις η διαπίστωση ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν ενήργησε κατ' αυτόν τον τρόπο, κινώντας αντ' αυτού διαδικασία ακυρώσεως, η οποία κρίθηκε απαράδεκτη από το Δικαστήριο. Όπως επισημαίνει το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα διάταξη Γαλλία κατά Επιτροπής, «δεν ζητήθηκε εκ των προτέρων ρητώς από την Επιτροπή η τροποποίηση της αποφάσεως 1999/514, αλλά απλώς ανακοινώθηκαν στην Επιτροπή στοιχεία προβαλλόμενα ως νέα, ικανά να τροποποιήσουν το νομικό και πραγματικό πλαίσιο το οποίο ελήφθη υπόψη.

Αν η προσφεύγουσα θεωρούσε ότι η ανακοίνωση αυτή συνεπαγόταν για την Επιτροπή την υποχρέωση να εκδώσει νέα απόφαση, είχε τη δυνατότητα να ακολουθήσει τη διαδικασία προσφυγής κατά παραλείψεως, που ορίζεται στη Συνθήκη» (σκέψεις 47 και 48).

118. Σημειωτέον, τέλος, ότι η προσφυγή κατά παραλείψεως θα μπορούσε να συνοδεύεται από αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, τα οποία να σκοπούν, υπό τη μια ή την άλλη μορφή, στην παύση της εφαρμογής της αποφάσεως 1999/514, με την αιτιολογία ότι η σπουδαιότητα των εν λόγω κινδύνων για τη δημόσια υγεία δεν ήταν δυνατό να συνάδει με την εφαρμογή της αποφάσεως αυτής, μέχρι την ανακοίνωση της αποφάσεως σχετικά με το αν η Επιτροπή έχει ή όχι υποχρέωση τροποποιήσεώς της.

119. Έχοντας φθάσει σ' αυτό το σημείο της συλλογιστικής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αποφάσεις 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514 εμπεριείχαν, ως προς τη Γαλλική Κυβέρνηση, την εξουσία που προβλέπει το άρθρο 249 ΕΚ και ότι η Γαλλική Κυβέρνηση, αντίθετα προς όσα αναφέρει στο υπόμνημα ανταπαντήσεως,

δεν μπορεί, στο πλαίσιο της προσφυγής λόγω παραβάσεως, να δικαιολογήσει την άρνησή της να τις εφαρμόσει, αμφισβητώντας την εγκυρότητά τους.

120. Υπάρχει ένα δεύτερο σημείο της επιχειρηματολογίας της Επιτροπής το οποίο πρέπει να γίνει δεκτό. Πρόκειται για το σημείο που αφορά την ισχύ των γνωματεύσεων της ΕΣΕ. Συμφωνώ απολύτως με την εκτίμηση της Επιτροπής ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί, όταν μια απόφαση στηρίζεται στη γνωμάτευση της ΕΣΕ, να προσφεύγει στη γνωμάτευση επιστημονικού φορέα για να αντιταχθεί, τουλάχιστον όταν, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, οι αντιρρήσεις του εθνικού φορέα οι οποίες έπονταν της γνωμοδοτήσεως της ΕΣΕ, στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να λάβει την απόφασή της, υποβλήθηκαν στον έλεγχο του εν λόγω φορέα, ο οποίος τις έκρινε αβάσιμες.

121. Πράγματι, μπορεί να γίνει δεκτό τόσο ότι η ΕΣΕ δεν επέδειξε, κατ' αρχήν, τη δέουσα προσοχή σε ένα από τα στοιχεία μιας λεπτής υποθέσεως, όσο και ότι, από τη στιγμή που η ΕΣΕ ενημερώθηκε επί του στοιχείου αυτού, το εξέτασε και το έκρινε μη λυσιτελές, το οικείο κράτος μέλος αμφισβήτησε την ισχύ των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων της ΕΣΕ, εκτός αν πρόκειται να αποδείξει την ύπαρξη δυσλειτουργίας, στο πεδίο του εν λόγω φορέα, περίπτωση που πρέπει να ευχόμαστε να μη συμβεί στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι θα είχε δραματικές επιπτώσεις στη νομιμοποίηση των κοινοτικών φορέων.

122. Αυτή η ισχύς των πορισμάτων της ΕΣΕ προφανώς δεν υπερβαίνει το πραγματικό αντικείμενο των εργασιών του εν λόγω οργανισμού. Θεωρώ ωστόσο ότι η Επιτροπή δεν περιορίζεται στο να αντιτάσσει στις θεωρήσεις της AFSSA ως προς το ενδεχόμενο τα επιλέξιμα ζώα ΕΚΧΒ να έχουν εντούτοις προσβλήθει με ΣΕΒ την μάλλον εφησυχαστική ανάλυση της ΕΣΕ όσον αφορά την πραγματοποίηση ενός τέτοιου ενδεχομένου, κάτι που δικαιούται βεβαίως να πράξει, καθόσον η εν λόγω απόκλιση αναφέρεται στο πεδίο της επιδημιολογίας, ήτοι της επιστήμης. Η Επιτροπή διατείνεται επίσης ότι στηρίζεται στις γνωμοδοτήσεις της ΕΣΕ για να επιβεβαιώσει ότι το καθεστώς ΕΚΧΒ και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του παρέχουν όλα τα εχέγγυα που απαιτούνται ως προς την επιταγή προστασίας της δημόσιας υγείας, στοιχείο επί του οποίου θεωρώ ότι χωρεί αμφισβήτηση.

123. Συγκεκριμένα, η ΕΣΕ, στο πόρισμα που εξέδωσε αφότου έλαβε γνώση της γνωμοδοτήσεως της AFSSA, της 30ής Σεπτεμβρίου 1999, επέδειξε εξαιρετική σύνεση ως προς τις εγγυήσεις που παρέχει το καθεστώς ΕΚΧΒ, διατηρώντας παράλληλα την προγενέστερη επιστημονική της ανάλυση.

124. Η εν λόγω γνωμοδότηση αναφέρει, ιδίως, ότι «The SSC agreed that the existence of an effective and safe system for the identification and tracing particularly of meat products is of crucial importance. However, this is a control of risk management and not a scientific issue» («Η ΕΣΕ είναι σύμφωνη με την εκτίμηση ότι η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού και ασφαλούς καθεστώτος ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως, ιδίως προϊόντων κρέατος, είναι εξαιρετικής σπουδαιότητας. Πρόκειται εντούτοις για ζήτημα διαχειρίσεως των ελέγχων ή του κινδύνου,

και όχι για επιστημονικό ζήτημα»)[27]. Περαιτέρω, η ΕΣΕ αναφέρει: «The SSC emphasises that its analyses of the risk from BSE depend on the Commission and Member States ensuring that proposed measures to exclude or limit the risk are followed meticulously» («Η ΕΣΕ επισημαίνει ότι η ανάλυσή της περί των κινδύνων από τη ΣΕΒ εξαρτάται από μια εμπεριστατωμένη εφαρμογή, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, των μέτρων που προτείνονται προκειμένου να αποκλειστεί ή να περιοριστεί ο κίνδυνος»)[28]. Δεν υπάρχει σαφέστερος τρόπος για να ειπωθεί ότι από τις γνωμοδοτήσεις της ΕΣΕ δεν προκύπτει τίποτα σχετικά με τα μέτρα ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως που πράγματι εφαρμόστηκαν, ενώ η θετική γνωμοδότηση της ΕΣΕ όσον αφορά το καθεστώς ΕΚΧΒ απορρέει από το αξίωμα ότι τα εν λόγω μέτρα εφαρμόστηκαν με απόλυτη συνέπεια.

125. Αυτό μας οδηγεί στην εξέταση ενός άλλου ισχυρισμού που προβάλλει η Επιτροπή στο δικόγραφο της προσφυγής της, ότι δηλαδή «υποχρεούνταν, προς αποφυγή παραβιάσεως της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, να ορίσει την ημερομηνία επαναλήψεως των αποστολών των προϊόντων DBES, εφόσον πληρούνταν οι όροι που θέτει το άρθρο 6 και το παράρτημα ΙΙΙ της αποφάσεως 98/256/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692/ΕΚ».

126. Ο ισχυρισμός αυτός είναι κάπως διφορούμενος. Αφενός, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι περιγράφει μια έννομη κατάσταση, αναφέροντας ότι, από τη στιγμή που η Επιτροπή διαπιστώνει ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η απόφαση 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, δεν μπορεί να αναβάλει τον καθορισμό της ημερομηνίας επανενάρξεως των αποστολών, οπότε στην περίπτωση αυτή ο ισχυρισμός της Επιτροπής είναι απόλυτα ακριβής. Αφετέρου, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι περιγράφει μια πραγματική κατάσταση, υπό την έννοια ότι η Επιτροπή είχε πράγματι διαπιστώσει, προ της εκδόσεως της αποφάσεως 1999/514, ότι όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις πληρούνταν, οπότε, στη περίπτωση αυτή, ο ισχυρισμός της Επιτροπής, πέραν του γεγονότος ότι αμφισβητείται επισήμως από τη Γαλλική Κυβέρνηση, δημιουργεί κάποια ερωτηματικά, όταν αντιπαραβάλλεται με την ερμηνευτική δήλωση του παραρτήματος ΙΙ του προμνημονευθέντος κειμένου με τίτλο «υπόμνημα συμφωνίας».

127. Πράγματι, στην εν λόγω δήλωση, της 24ης Νοεμβρίου 1999, η Επιτροπή, μολονότι εμφανίζει την ειδική σήμανση και επισήμανση των προϊόντων ΕΚΧΒ στα κράτη μέλη ως απορρέουσα από τις υποχρεώσεις στον τομέα ανιχνευσιμότητας και πιστοποιήσεως που επιβάλλει η απόφαση 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, αναφέρει ότι κάθε κράτος μέλος καλείται να κοινοποιήσει στην ίδια καθώς και στα άλλα κράτη μέλη το διακριτικό σήμα που επέλεξε[29] και ότι, υπό το πρίσμα της κεκτημένης εμπειρίας, «θα επιδιώξει τη διευκρίνιση και τη συμπλήρωση, αν παραστεί ανάγκη, του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου».

27 — Σημείο 3.5 της γνωμοδοτήσεως.

28 — Σημείο 4.3 της γνωμοδοτήσεως.

29 — Κάθε κρέας ή κάθε προϊόν πρέπει να παραμένει σημασμένο ή επισημασμένο με αυτόν τον τρόπο μετά τον τεμαχισμό, τη μεταποίηση ή την αναδουλευσία του σε οποιοδήποτε κράτος μέλος (Βλ. σκέψη 84, ανωτέρω).

128. Κατά τη γνώμη μου, δεν χρειάζεται να αναζητήσει κανείς το βαθύτερο νόημα αυτής της δηλώσεως για να αντιληφθεί ότι, τον Νοέμβριο του 1999, δεν είχαν ακόμη κοινοποιηθεί στην Επιτροπή οι επιλογές των κρατών μελών σχετικά με αυτήν την ειδική σήμανση και ότι η Επιτροπή δεν απέκλειε διόλου το ενδεχόμενο να καταστεί αναγκαία η λήψη συμπληρωματικών κανονιστικών μέτρων για τη διασφάλιση πλήρους ανιχνευσιμότητας και επαρκούς επισημάνσεως.

129. Άλλωστε, το υπόμνημα συμφωνίας αναφέρει ότι «το κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο διασφαλίζει ήδη την ανιχνευσιμότητα αλλά με τρόπο αργό και αδιαφανή». Διερωτώμαι ωστόσο ποια αξία έχει η ανιχνευσιμότητα όταν δεν διασφαλίζει τη διαφάνεια.

130. Από τις παρατηρήσεις αυτές προκύπτει ότι, αν η Γαλλική Κυβέρνηση είχε επιλέξει να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της αποφάσεως 1999/514, θα είχε πιθανότατα σοβαρά επιχειρήματα για να υποστηρίξει ότι, ενόψει των επιταγών που θέτει η απόφαση 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, η Επιτροπή δεν είχε το δικαίωμα νομίμως να εκδώσει την εν λόγω απόφαση, κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Όπως διαπιστώθηκε όμως ανωτέρω, η Γαλλική Κυβέρνηση, εφόσον δεν ακολούθησε την ορθή διαδικαστική οδό, δεν δικαιούται να προβάλει επιχειρήματα βασιζόμενα στην ακυρότητα των αποφάσεων που δεν τήρησε.

131. Αντιθέτως, εντελώς διαφορετική απάντηση πρέπει να δοθεί στον προβληθέντα με την προσφυγή της Επιτροπής ισχυρισμό, σύμφωνα με τον οποίο η Γαλλική Κυβέρνηση δεν μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 30 ΕΚ για να δικαιολογήσει την αντίθετη προς το άρθρο 28 ΕΚ παρακώλυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, που απέρρεε από την άρνησή της να συμμορφωθεί με τις αποφάσεις 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514. Η Επιτροπή διατείνεται επ' αυτού ότι, «εφόσον άλλωστε οι απαιτήσεις σε κτηνιατρικά θέματα και θέματα υγιεινής, οι οποίες εφαρμόζονται στα εμπίπτοντα στο καθεστώς ΕΚΧΒ προϊόντα και στην αποστολή τους εκτός Ηνωμένου Βασιλείου (όπως ακριβώς και το μεγαλύτερο μέρος του κτηνιατρικού τομέα), υπόκεινται σε κοινοτική εναρμόνιση που συνιστά ένα ομοιογενές και εξαντλητικό σύστημα που σκοπεί στην εξασφάλιση της προστασίας της υγείας των ανθρώπων και των ζώων, η Γαλλία δεν μπορεί να δικαιολογεί απαγόρευση εισαγωγών επικαλούμενη το άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΚ».

132. Όμως αυτός ο ισχυρισμός δεν συμβιβάζεται με το προαναφερθέν παράρτημα ΙΙ, στο οποίο αναγνωρίζεται το ενδεχόμενο ανάγκης διευκρινίσεως και συμπληρώσεως του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου. Αν έχουν κάποιο νόημα οι λέξεις, μπορεί να συμπληρωθεί μόνον κάτι που δεν είναι πλήρες.

133. Πέραν όμως των αμφιβολιών που απορρέουν από τη αντιπαραβολή των δύο αυτών κειμένων της Επιτροπής, ως προς την ύπαρξη πλήρους εναρμονίσεως η οποία πράγματι θα απέκλειε, κατά πάγια νομολο-

γία του Δικαστηρίου, τη δυνατότητα επικλήσεως του άρθρου 30 ΕΚ από ένα κράτος μέλος, επιβάλλεται να διερευνηθεί σε ποιο επίπεδο πρέπει να εκτιμηθεί ο βαθμός εναρμονίσεως που πράγματι υλοποιήθηκε.

134. Πρέπει η εκτίμηση αυτή να γίνει, όπως διατείνεται η Επιτροπή, στο επίπεδο των προϋποθέσεων υπό τις οποίες μπορεί το προερχόμενο από το Ηνωμένο Βασίλειο βόειο κρέας να αποκτά πρόσβαση στην αγορά των άλλων κρατών μελών ή στο επίπεδο της καταπολεμήσεως της ΣΕΒ;

135. Η τελευταία αυτή προσέγγιση μπορεί να επιτραπεί από το γεγονός ότι το καθεστώς ΕΚΧΒ αποτελεί, αυτό καθεαυτό, παρέκκλιση από την απαγόρευση εξαγωγής βοείου κρέατος από το Ηνωμένο Βασίλειο η οποία επιβλήθηκε, ως μέτρο προστασίας, από τη απόφαση 96/239, αποτελούσα και η ίδια ένα απο τα πολλά μέτρα που έλαβαν τα κοινοτικά όργανα για να αντιμετωπίσουν το κίνδυνο της ΣΕΒ που ανέκυψε για τα κοινοτικά βοοειδή.

136. Προκειμένου λοιπόν για τη ΣΕΒ, παρατηρείται σειρά συγκεριμένων μέτρων των οποίων ο συνδυασμός ουδόλως είναι βέβαιον ότι αποτελεί πλήρη εναρμόνιση κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου.

137. Δημιουργούνται μάλιστα αμφιβολίες επί της υπάρξεως πλήρους εναρμονίσεως, διότι διαπιστώνουμε ότι, στον κανονισμό (ΕΚ) 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών[30], για τον οποίο μπορεί να υποστηριχθεί ότι πραγματοποίησε πλήρη εναρμόνιση, παρ' όλο που άφησε ρητώς ορισμένα ζητήματα εκτός του πεδίου εφαρμογής του, το καθεστώς ΕΚΧΒ, το οποίο ο κανονισμός αυτός διατηρεί χωρίς ουσιαστικές τροποποιήσεις, βρίσκεται στο κεφάλαιο Γ του παραρτήματος VIII του εν λόγω κανονισμού και, επομένως, αποτελεί μικρό μόνον τμήμα του συνόλου του κανονιστικού πλαισίου.

138. Φτάνοντας σε αυτό το σημείο της εξετάσεως των ιδιαιτέρως πολλών και πολύπλοκων στοιχείων βάσει των οποίων πρέπει να εκτιμηθεί το βάσιμο της προσφυγής της Επιτροπής κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας, κρίνω αναγκαίο να διασαφηνίσω τις σκέψεις μου με αφορμή το επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν στην προσφυγή.

139. Διαπιστώθηκε ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν συμμορφώθηκε με αποφάσεις των οποίων ούτε αμφισβήτησε τη νομιμότητα, όταν μπορούσε ακόμη να το πράξει, ούτε ζήτησε την κατάργηση ή την τροποποίηση, ούτως ώστε να μπορεί να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της αρνήσεως της Επιτροπής να ενεργήσει σχετικώς.

140. Ωστόσο διαπιστώθηκε ότι, παρ' όλο που, επί της αρχής του, το καθεστώς ΕΚΧΒ,

30 — ΕΕ L 147, σ. 1.

ως μέθοδος μερικής άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών, έχει, παρά τις όποιες επιφυλάξεις της AFSSA, ως βάση τον αυθεντικό χαρακτήρα των γνωμοδοτήσεων της ΕΣΕ, ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει την απόφαση 1999/514 στη συγκεκριμένη ημερομηνία προκαλεί ορισμένες αμφιβολίες.

141. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί προφανής η ύπαρξη πλήρους κοινοτικής εναρμονίσεως η οποία θα απέκλειε απολύτως την δυνατότητα να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 30 ΕΚ η άρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας να επιτρέψει τις εισαγωγές προιόντων που εμπίπτουν στο καθεστώς ΕΚΧΒ.

142. Τα επιχειρήματα που προέβαλε η Γαλλική Κυβέρνηση με το υπόμνημα αντικρούσεως δεν προσθέτουν πολλά στοιχεία, σε σχέση με την αυτή κριτική ανάγνωση του δικογράφου της προσφυγής της Επιτροπής.

143. Προσπαθεί βέβαια να αντικρούσει τον ισχυρισμό της Επιτροπής περί παραβιάσεως της υποχρεώσεως συνεργασίας, αλλά δεν πιστεύω ότι πρέπει να εισέλθω σ' αυτή τη συζητήση, στο μέτρο που εξετάζεται μια προσφυγή λόγω παραβάσεως, δηλαδή μια προσφυγή με αντικειμενικό χαρακτήρα, όπου πρόκειται για το αν ένα κράτος μέλος είχε τη δυνατότητα να μην εφαρμόσει απόφαση της Επιτροπής, χωρίς να παραβιάσει το κοινοτικό δίκαιο, και όπου, κατά συνέπεια, οι ισχυρισμοί περί ελλείψεως ειλικρινούς συνεργασίας δεν έχουν θέση και, σε κάθε περίπτωση, στερούνται πρακτικών συνεπειών.

144. Η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει επίσης στο εν λόγω υπόμνημα επιχειρήματα για να αμφισβητήσει την ίδια τη νομιμότητα του καθεστώτος ΕΚΧΒ, αλλά, εκτός του ότι τα επιχειρήματα αυτά στηρίζονται σε πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της ημερομηνίας καταθέσεως της προσφυγής, παρουσιάζουν ενδιαφέρον μόνον εφόσον γίνει δεκτή εν προκειμένω η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 30 ΕΚ, ενδεχόμενο που στο παρόν στάδιο της συλλογιστικής μου, παραμένει ακόμη ανοιχτό.

145. Αντιθέτως, μπορεί να απορριφθεί εξαρχής το επιχείρημα της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη της παραβάσεως, διότι δεν μπόρεσε να επικαλεστεί ούτε μία περίπτωση κατασχέσεως, στα γαλλικά σύνορα, βρετανικού κρέατος που παρουσιάστηκε ως ΕΚΧΒ.

146. Συγκεκριμένα, η Γαλλική Κυβέρνηση, δεδομένου ότι έκανε παντού γνωστό ότι δεν θα επέτρεπε την εισαγωγή βρετανικού βοείου κρέατος εμπίπτοντος στο καθεστώς ΕΚΧΒ, είναι αδιανόητο να προβάλει τον ισχυρισμό ότι η έλλειψη διαπιστώσεως παραβιάσεως της εν λόγω απαγορεύσεως από τις υπηρεσίες της δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να της προσάψει ότι παραβίασε τις υποχρεώσεις της, αρνούμενη να προχωρήσει στην επιβαλλόμενη από τις αποφάσεις 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514 μερική άρση της απαγορεύσεως εισαγωγών.

147. Περνώ, επομένως, αμέσως στην εξέταση των επιχειρημάτων που αντηλλάγησαν στο στάδιο των υπομνημάτων απαντήσεως και ανταπαντήσεως, όπου μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω οι επιχειρηματολογίες.

148. Με το υπόμνημά της απαντήσεως, η Επιτροπή, αφού υπενθύμισε ότι είναι απαράδεκτα τα επιχειρήματα που προέβαλε η Γαλλική Κυβέρνηση προς αμφισβήτηση του κύρους των αποφάσεων 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514, τις οποίες αρνήθηκε να εφαρμόσει, κάτι που όπως επισήμανα ανωτέρω θεωρώ ακριβές, αμφισβητεί επίσης, επικουρικώς, τη δυνατότητα της Γαλλικής Κυβερνήσεως να βασιστεί σε πραγματικά περιστατικά και στοιχεία μεταγενέστερα της εκδόσεως των εν λόγω αποφάσεων.

149. Συμφωνώ απόλυτα με την Επιτροπή ως προς την επίκληση τέτοιων πραγματικών περιστατικών και στοιχείων προς αμφισβήτηση της νομιμότητας των εν λόγω αποφάσεων. Αντιθέτως, στο μέτρο που η επιχειρηματολογία της δεν αφορά τη νομιμότητα, δεν βλέπω γιατί θα έπρεπε να απαγορευθεί στη Γαλλική Κυβέρνηση να δικαιολογήσει τη συμπεριφορά της επικαλούμενη έγγραφα μεταγενέστερα της εκδόσεως των αποφάσεων ή ακόμη και της ασκήσεως της προσφυγής, τα οποία όμως είναι διαφωτιστικά, όσον αφορά τη συγκεκριμένη κατάσταση που επικρατούσε κατά την εποχή που η Επιτροπή θεώρησε ότι έπρεπε να λάβει απόφαση περί μερικής άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών ή επιβεβαιώνουν, κατά τη γνώμη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, το βάσιμο της αρνήσεώς της να την εφαρμόσει.

150. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν έχει το δικαίωμα να δικαιολογήσει την άρνησή της επικαλούμενη την εφαρμογή ρητρών διασφαλίσεως. Κατά την Επιτροπή, για να εφαρμοστεί μια ρήτρα διασφαλίσεως πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπει η διάταξη, από την οποία προκύπτει δυνατότητα εφαρμογής μιας τέτοιας ρήτρας. Κατά συνέπεια, όταν ένα κράτος μέλος έχει δράσει εντελώς μονομερώς, χωρίς καμία ένδειξη ότι σκοπούσε στη χρήση της προβλεπομένης από συγκεκριμένη διάταξη δυνατότητας και χωρίς να απευθύνει στην Επιτροπή τις προβλεπόμενες από την εν λόγω διάταξη κοινοποιήσεις, και όταν η συμπεριφορά αυτή τού προσάπτεται ως παράβαση, δεν πρέπει να επιτρέπεται στο κράτος μέλος αυτό να επικαλείται το γεγονός ότι οι πράξη του εντασσόταν στα πλαίσια λήψεως μέτρου διασφαλίσεως.

151. Με άλλα λόγια, εκ των υστέρων κάλυψη δεν είναι ανεκτή. Προς στήριξη του ισχυρισμού της η Επιτροπή επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Μαρτίου 1999, Επιτροπή κατά Ιταλίας [31].

152. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αυτή η απόφαση δεν είναι λυσιτελής, στο μέτρο που η Ιταλική Δημοκρατία είχε επικαλεστεί τη ρήτρα διασφαλίσεως στο στάδιο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας.

153. Στην παρούσα υπόθεση η Γαλλική Δημοκρατία δεν ενήργησε με τον ίδιο τρόπο διότι «κοινοποίησε επισήμως στην Επιτροπή,

31 — C-112/97, Συλλογή 1999, σ. I-1821.

μέσω του αντιπροσώπου της στις Κοινότητες, το κείμενο της γνωμοδότησης της επιτροπής ESST που συμπεριλαμβανόταν στην γνωμοδότηση της AFSSA, της 30ής Σεπτεμβρίου 1999, το οποίο, κατά τη γνώμη της, αποτελούσε ένα νέο επιστημονικό στοιχείο ικανό να προκαλέσει τροποποίηση των αποφάσεων 98/692 και 1999/514», πριν την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και, το σημαντικότερο, πριν την ένδικη διαδικασία.

154. Η Γαλλική Κυβέρνηση εκφράζει την έκπληξή της για το γεγονός ότι η Επιτροπή αρνείται να θεωρήσει αυτήν την κοινοποίηση ανακοίνωση της προθέσεώς της να λάβει ένα μέτρο διασφαλίσεως, ενώ από την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 2000, Eurostock [32], προκύπτει ότι, όταν η Επιτροπή είχε λάβει από το Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωση ενός μέτρου διασφαλίσεως, στα πλαίσια της καταπολεμήσεως της ΣΕΒ, επικαλούμενο οδηγία μη λυσιτελή, η Επιτροπή επισήμανε στο κράτος μέλος αυτό ότι η εν λόγω ανακοίνωση δεν ήταν σύμφωνη προς τις επιταγές της οικείας οδηγίας, γεγονός που επέτρεψε στο Ηνωμένο Βασίλειο να προβεί σε νέα νομότυπη ανακοίνωση.

155. Κατά τη γνώμη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση ειλικρινούς συνεργασίας έναντι αυτής.

156. Θεωρώ ότι η συμπεριφορά της Γαλλικής Κυβερνήσεως στην υπό κρίση υπόθεση και εκείνη του Ηνωμένου Βασιλείου στην προπαρατεθείσα υπόθεση, που έδωσε αφορμή για την απόφαση Eurostock, είναι πολύ διαφορετικές, δεδομένου ότι η μεν Γαλλική Κυβέρνηση αρκέστηκε στην κοινοποίηση μιας γνωμοδοτήσεως της AFSSA, η οποία κατά τη γνώμη της έπρεπε να ληφθεί υπόψη, χωρίς να ανακοινώσει με τρόπο απαλλαγμένο αμφισημίας ότι σκόπευε να κάνει χρήση της δυνατότητας λήψεως ενός μέτρου διασφαλίσεως, το δε Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσε αυτήν του την πρόθεση, βασιζόμενο όμως σε μη λυσιτελή οδηγία. Αυτή η διαφορά στη συμπεριφορά των δύο κρατών μελών εξηγεί πλήρως, κατά την άποψή μου, τη διαφορετική αντίδραση της Επιτροπής στις δύο περιπτώσεις.

157. Ορθώς επομένως η Επιτροπή αντιτάσσει κατά της Γαλλικής Κυβερνήσεως την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας. Σημειώνω επίσης ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς που περιέχουν τα υπομνήματα αντικρούσεως και ανταπαντήσεως, η έλλειψη ανακοινώσεως, κατά τους προβλεπομένους τύπους, δεν επιτρέπει στη Γαλλική Κυβέρνηση να εντάξει στο πλαίσιο της οδηγίας 92/59 την άρνησή της να άρει την απαγόρευση εισαγωγών, όσον αφορά τα προϊόντα ΕΚΧΒ.

158. Συγκεκριμένα, είτε το σύστημα ΕΚΧΒ αποτελεί πλήρη εναρμόνιση, οπότε η εν λόγω οδηγία δεν εφαρμόζεται, είτε δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, οπότε η Γαλλική Κυβέρνηση μπορούσε πραγμάτι να υποστηρίξει ότι έδρασε κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 αυτής της οδηγίας, αλλά έπρεπε απαραιτήτως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, να προβεί σε ανακοίνωση τουλάχιστον βάσει της οδηγίας 89/662, διότι η οδηγία 92/59 δεν απαιτεί συγκεκριμένη ανακοίνωση, όταν αυτή επιβάλλεται από ειδική κοινοτική νομοθεσία.

32 — C-477/98, Συλλογή 2000, σ. I-10695.

159. Δεν μπορώ επίσης να δεχθώ το επιχείρημα της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η παρούσα υπόθεση περουσιάζει σημαντικότατες ομοιότητες με την υπόθεση Eurostock υπό την έννοια ότι και στις δύο περιπτώσεις επρόκειτο για κράτος μέλος που έλαβε μέτρα διασφαλίσεως ενόψει της ελλείψεως εφαρμοστέου κοινοτικού μέτρου.

160. Συγκεκριμένα, αν και επρόκειτο περί αυτού στην προπαρατεθείσα υπόθεση Eurostock, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι αποφάσεις 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, και 1999/514 δεν είχαν εφαρμογή το φθινόπωρο του 1999. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, δεν απαγορεύεται να διερευνηθεί εάν κατά την έκδοση της αποφάσεως 1999/514 συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις που θέτει η απόφαση 98/256, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 98/692. Αυτό όμως είναι ένα άλλο ζήτημα και ουδόλως σημαίνει ότι δεν είχε εφαρμογή η απόφαση 1999/514, η οποία, όπως κάθε άλλη κοινοτική πραξη, απολαύει του τεκμηρίου νομιμότητας.

161. Αλλά, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, κοινοποιώντας τη γνωμοδότηση της AFSSA, η Γαλλική Κυβέρνηση έδρασε εντός του νομικού πλαισίου λήψεως μέτρου διασφαλίσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 89/662 και κοινοποίησε ρητώς την πρόθεσή της αυτή στην Επιτροπή, δεν δικαιούνταν να χαρακτηρίσει την άρνησή της άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών ως μέτρο διασφαλίσεως επιτρεπόμενο από την εν λόγω οδηγία.

162. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα των κρατών μελών να λαμβάνουν μέτρα διασφαλίσεως ισχύει μόνον εν αναμονή λήψεως μέτρων από τις κοινοτικές αρχές. Αυτό προϋποθέτει, επομένως, να μην έχουν ληφθεί ακόμη κοινοτικά μέτρα.

163. Στην παρούσα υπόθεση, οι αποφάσεις 98/256 και 1999/514 αποτελούν κοινοτικά μέτρα, τα οποία τροποποίησαν προς την κατεύθυνση μερικής άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών την απόφαση 96/239, η οποία είχε θεσπίσει κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 4, της οδηγίας 89/662 πλήρη απαγόρευση εισαγωγών κατά του προερχομένου από το Ηνωμένο Βασίλειο βοείου κρέατος.

164. Η θέση επομένως της Γαλλικής Κυβερνήσεως συνίσταται στο ότι ένα κράτος μέλος εξουσιοδοτείται από το άρθρο 9, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας 89/662 να λάβει ένα εθνικό μέτρο διασφαλίσεως, το οποίο καθιστά επαχθέστερο το κοινοτικό μέτρο που ελήφθη ως μέτρο διασφαλίσεως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 4, της ίδιας οδηγίας. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Αν ένα κράτος μέλος δεν είναι ικανοποιημένο από ένα κοινοτικό μέτρο διασφαλίσεως, πρέπει να προβάλει τις αντιρρήσεις του ενώπιον του δικαστηρίου το οποίο θα επιλύσει τη διαφορά. Δεν του επιτρέπεται να ενεργήσει μονομερώς.

165. Αντιθέτως, το πρόβλημα είναι διαφορετικό όταν το κράτος μέλος επικαλείται το άρθρο 30 ΕΚ. Με το υπόμνημα απαντήσεως, η Επιτροπή επανέρχεται στο ζήτημα αυτό

χωρίς όμως πειστικά επιχειρήματα. Περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι η εφαρμοζόμενη στο ΕΚΧΒ κοινοτική νομοθεσία έχει εξαντλητικό χαρακτήρα, «δεδομένου ότι, στο άρθρο 6, της αποφάσεως 98/256/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 98/692/ΕΚ, και στο παράρτημα ΙΙΙ, προσδιορίζονται με ακρίβεια και αυστηρότητα μεταξύ άλλων οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των ζώων για το καθεστώς ΕΚΧΒ, οι κανόνες που εφαρμόζονται στα σφαγεία, τα εργαστήρια τεμαχισμού, τις αποθήκες ψυγεία και κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, όπως επίσης και οι ιστοί που πρέπει να αφαιρούνται και οι εφαρμοζόμενοι κανόνες ελέγχου και παρακολουθήσεως».

166. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, προκειμένου περί εγκαθιδρύσεως ενός ολοκληρωμένου καθεστώτος καταπολεμήσεως της ΣΕΒ, μόνον ο κανονισμός 999/2001 μπορεί να θεωρηθεί ότι πραγματοποίησε κάτι τέτοιο. Ακόμη και στο επίπεδο του καθεστώτος της ΕΚΧΒ, διαπιστώνεται ότι, παρ' όλο που το παράρτημα ΙΙΙ της αποφάσεως 98/256, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692, θέτει τις αρχές της ανιχνευσιμότητας και της επισημάνσεως, δεν προσδιορίζει εντούτοις τους κανόνες που θα έπρεπε να θεσπίσουν σχετικώς τα κράτη μέλη εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, γεγονός που δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί κοινοτική εναρμόνιση. Η Επιτροπή υποστηρίζει όμως την αντίθετη άποψη, επικαλούμενη την απόφαση της 23ης Μαΐου 1996, Hedley Lomas [33], με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον υπάρχει κοινοτική εναρμόνιση, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται το άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 30 ΕΚ), με το αιτιολογικό ότι οι κανόνες που υλοποίησαν αυτήν την εναρμόνιση δεν τηρούνται από άλλο κράτος μέλος.

33 — C-5/94, Συλλογή 1996, σ. I-2553.

167. Στην εν λόγω υπόθεση, το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 της Συνθήκης, να απαγορεύσει την αποστολή ζώντων ζώων προς άλλο κράτος μέλος, για το οποίο έχει την υποψία ότι δεν διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή μίας οδηγίας σχετικής με τους τρόπους σφαγής των ζώων. Όμως η παρούσα υπόθεση εντάσσεται σε διαφορετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, ζητείται από ένα κράτος μέλος να παύσει την απαγόρευση των εισαγωγών βοείου κρέατος προερχομένου από κράτος μέλος που εθίγη σημαντικά απο τη ΣΕΒ, ενώ είναι δεδομένο ότι, παρ' όλο που οι εξαγωγές του εν λόγω κρέατος από αυτό το κράτος μέλος υπόκεινται σε αποτελεσματικό καθεστώς ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως, του οποίου όμως οι ειδικότερες ρυθμίσεις δεν προσδιορίζονται από την κοινοτική νομοθεσία, η πλειοψηφία των κρατών μελών αρνείται να θεσπίσει εθνικά μέτρα που εγγυώνται τέτοια ανιχνευσιμότητα και επισήμανση.

168. Πέραν του γεγονότος ότι δύσκολα μπορεί να τοποθετηθεί η υγεία των ζώων και των ανθρώπων στο ίδιο επίπεδο, διερωτώμαι αν είναι δυνατό να θεωρηθεί σοβαρώς ότι οι κοινοτικές διατάξεις οι οποίες δεν θέτουν τους κανόνες που πρέπει να τηρήσουν τα κράτη μέλη, εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, η ύπαρξη και ο σεβασμός των οποίων είναι απαραίτητοι για την αποφυγή κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία, πραγματοποιούν πλήρη εναρμόνιση απαγορεύουσα σε κράτος μέλος, που διαπιστώνει ότι δεν έχουν ληφθεί μέτρα προς αυτήν την κατεύθυνση, να περιορίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, επικαλούμενο επιταγές δημοσίας υγείας.

169. Δεν το πιστεύω και εκτιμώ, συνεπώς, ότι, προκειμένου περί βοείου κρέατος προ-

ερχομένου από το Ηνωμένο Βασίλειο και ενταγμένου στο καθεστώς της ΕΚΧΒ, η κοινοτική εναρμόνιση δεν είναι τέτοια ώστε να στερεί από ένα κράτος μέλος τη δυνατότητα να λαμβάνει εθνικά μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας, σύμφωνα με το άρθρο 30 ΕΚ.

170. Κατά μείζονα λόγο, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στο ίδιο συμπέρασμα τοποθετώντας, συνολικώς, το ζήτημα στο επίπεδο της καταπολεμήσεως της ΣΕΒ και όχι στο επίπεδο των προϊόντων ΕΚΧΒ, διότι η Κοινότητα αντιμετώπισε το πρόβλημα μόνο μέσω διαφόρων μέτρων διασφαλίσεως, τα οποία δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσονται στα πλαίσια συνολικής προσεγγίσεως.

171. Απομένει επομένως να διευκρινιστεί το ζήτημα αν η άρνηση της Γαλλίας να άρει την απαγόρευση εισαγωγών είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις που έχει θέσει η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη εφαρμογή του άρθρου 30 ΕΚ. Δεν χωρεί αντίρρηση ως προς το ότι αυτή η άρνηση σκοπούσε στην προστασία της δημόσιας υγείας. Πρέπει όμως να εξεταστεί η ακριβής φύση του κινδύνου για τη δημόσια υγεία που υφίστατο εν προκειμένω.

172. Υπενθυμίζω ότι, κατά την εκτίμηση της ΕΣΕ, τα πληρούντα τους όρους της ΕΚΧΒ προϊόντα δεν ήταν πιο επικίνδυνα από τα παραχθέντα σε άλλα κράτη μέλη κρέατα. Δεν θα υπεισέλθω, επομένως, στη συζήτηση μεταξύ Επιτροπής και Γαλλικής Δημοκρατίας περί πλημμελούς εφαρμογής του κανονισμού 494/98 από το Ηνωμένο Βασίλειο και περί των συνεπειών που απορρέουν από την εμφάνιση στο Ηνωμένο Βασίλειο ενός κρούσματος BARB («Born after reinforced feed ban»), την άνοιξη του 2000. Απ' αυτήν την έλλειψη καθορισμένης επικινδυνότητας των κρεάτων ΕΚΧΒ μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Γαλλική Δημοκρατία επιφύλαξε διακριτική μεταχείριση στα προερχόμενα από Ηνωμένο Βασίλειο κρέατα, γεγονός που θα της στερούσε τη δυνατότητα να επικαλεστεί το άρθρο 30 ΕΚ;

173. Υπενθυμίζω συναφώς ότι το συμπέρασμα της ΕΣΕ βασιζόταν στην ύπαρξη ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως χωρίς ελλείψεις. Στις περιπτώσεις όπου αυτή η προϋπόθεση δεν πληρούνταν, μπορούσε πράγματι να θεωρηθεί ότι το βρετανικό βόειο κρέας ενείχε συγκεκριμένους κινδύνους.

174. Απ' αυτήν την άποψη, και παρά τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημά της απαντήσεως, η συμπεριφορά της Γαλλίας παρουσιάζει συνέπεια όσον αφορά τα προϊόντα του καθεστώτος ECHS. Ο λόγος για τον οποίο η Γαλλία δέχτηκε τη μερική άρση του εμπορικού αποκλεισμού γι' αυτά τα προϊόντα, παρ' όλο που η ανιχνευσιμότητα και επισήμανση δεν ήταν διασφαλισμένες περισσότερο απ' όσο ήταν για τα προϊόντα ΕΚΧΒ, αν πιστεύσουμε την Επιτροπή, έγκειτο στο ότι το καθεστώς πιστοποιήσεως των αγελών παρείχε περισσότερες εγγυήσεις ως προς την κατάσταση της υγείας των ζώων από τα οποία προέρχονταν αυτά τα κρέατα.

175. Εφόσον ο ισχυρισμός περί διακριτικής μεταχειρίσεως μπορεί έτσι να απορριφθεί,

πρέπει επιπλέον, για να καταστεί δυνατό να θεμελιωθεί η άρνηση της Γαλλίας στο άρθρο 30 ΕΚ, το μέτρο να είναι και επαρκές και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Όμως, όσον αφορά την επάρκεια του μέτρου, η θέση της Γαλλικής Κυβερνήσεως είναι πιο ισχυρή ως προς τις έμμεσες εισαγωγές παρά ως προς τις άμεσες.

176. Συγκεκριμένα, η Γαλλική Κυβέρνηση δέχθηκε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο διασφάλιζε, στην επικράτειά του, επαρκή ανιχνευσιμότητα και επισήμανση. Συναφώς, το προμνησθέν υπόμνημα συμφωνίας του Νοεμβρίου 1999 αναφέρει, ως προς την ανιχνευσιμότητα των προϊόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο, ότι «οι διευκρινίσεις του Ηνωμένου Βασιλείου έδωσαν ικανοποιητικές απαντήσεις στα ερωτήματα της Γαλλίας» και, ως προς του επιτόπιους ελέγχους στο Ηνωμένο Βασίλειο ότι «οι διευκρινίσεις έδωσαν ικανοποιητικές απαντήσεις στα ερωτήματα της Γαλλίας».

177. Εάν λοιπόν, κατά την εξαγωγή τους, τα προϊόντα ΕΚΧΒ δεν δημιουργούν προβλήματα ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως, δεν βλέπω, όπως άλλωστε σχολιάζει και η Επιτροπή στο υπόμνημα απαντήσεώς της, τον λόγο για τον οποίο η εισαγωγή τους στη Γαλλία θα έπρεπε να απαγορευθεί λόγω ελλείψεως επαρκούς ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως.

178. Συγκεκριμένα εναπέκειτο στη Γαλλία να θεσπίσει εθνικούς κανόνες που να επιβάλουν τη διασφάλιση αυτής της ανιχνευσιμότητας και επισημάνσεως από τα εθνικά σύνορα ως το στάδιο της πωλήσεως στον τελικό καταναλωτή.

179. Προφανώς, αν η επίκριση της Γαλλίας κατά της ανιχνευσιμότητας και της επισημάνσεως αποτελούσε μόνο πρόφαση για να αντιταχθεί στις εξαγωγές προϊόντων ΕΚΧΒ, τα οποία δεν θεωρούσε απόλυτα ασφαλή καθόσον δεν υπάρχουν ταχείες διαγνωστικές εξετάσεις, η απαγόρευση εισαγωγής θα συνιστούσε το μοναδικό επαρκές μέτρο.

180. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, αν πράγματι η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβητούσε καταρχήν τη δυνατότητα εξαγωγών βοείου κρέατος του Ηνωμένου Βασιλείου υπό το καθεστώς ΕΚΧΒ, θα έπρεπε να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα ευθέως, είτε ασκώντας προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 98/692, η οποία τροποποίησε την απόφαση 98/256, είτε να ζητήσει από την Επιτροπή να επανεξετάσει αυτό το καθεστώς.

181. Εφόσον δεν το έπραξε, είχε, κατά τη γνώμη μου, τη δυνατότητα να λάβει εθνικά μέτρα μόνο για να συμπληρώσει τις διαπιστωθείσες παραλείψεις κατά την εφαρμογή του καθεστώτος ΕΚΧΒ στο επίπεδο της ανιχνευσιμότητας και της επισημάνσεως.

182. Το ότι ένα κράτος μέλος μπορεί νομίμως να κάνει χρήση των αρμοδιοτήτων που του

αναγνωρίζονται από το άρθρο 30 ΕΚ δεν συνεπάγεται ότι έχει δικαίωμα αμφισβητήσεως του κύρους των υφισταμένων κοινοτικών μέτρων. Μπορεί μόνο να καλύψει τις ελλείψεις των μέτρων αυτών που εξακολουθούν να υφίστανται.

183. Η προσφυγή κράτους μέλους στο άρθρο 30 ΕΚ, σε ένα πλαίσιο όπου υπάρχουν ήδη κοινοτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του κινδύνου, κατά του οποίου έχει σκοπό να δράσει, δεν παρέχει δυνατότητες δράσεως ίδιες με εκείνες που παρέχονται στην περίπτωση όπου δεν υφίστανται κοινοτικά μέτρα στον σχετικό τομέα.

184. Επιβάλλεται επομένως η διαπίστωση ότι η Γαλλική Δημοκρατία υπερέβη τα όρια των επιτρεπομένων από το άρθρο 30 ΕΚ μέτρων, γεγονός που δεν δικαιολογείται από το ότι η εν λόγω κυβέρνηση επέτρεψε τη διαμετακόμιση των εν λόγω προϊόντων.

185. Αντιθέτως, όσον αφορά τις έμμεσες εισαγωγές, η γαλλική άρνηση άρσεως της απαγορεύσεως εισαγωγών αποτελεί επαρκές μέτρο.

186. Συγκεκριμένα, αν η διέλευση των επιδίκων προϊόντων από τη αγορά άλλου κράτους μέλους έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται ρήγμα στη διασφαλιζόμενη ως και την έξοδο των προϊόντων από την επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου διαδικασία ανιχνευσιμότητας, είναι προφανώς αδύνατο για τις γαλλικές αρχές να λάβουν εθνικά μέτρα επανόρθωσεως της διαδικασίας ανιχνευσιμότητας, τα οποία να επιτρέπουν την ανάκληση μιας παρτίδας μολυσμένων προϊόντων, η απαγόρευση εισαγωγής αποτελεί μέτρο απολύτως επαρκές, δεδομένης της ιδιαίτερης σημασίας της ανιχνευσιμότητας, στο καθεστώς ΕΚΧΒ.

187. Η νομιμότητα της απαγορεύσεως αυτής θα μπορούσε βεβαίως να αμφισβητηθεί ως προς τον σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας, στο μέτρο που δεν αποκλείεται προϊόντα ΕΚΧΒ να παραμένουν ανιχνεύσιμα και ορθώς επισημασμένα, παρά το γεγονός ότι διέρχονται από άλλο κράτος μέλος.

188. Δέχομαι ωστόσο ότι, ελλείψει συγκεκριμένων κοινοτικών κανονισμών περί του τρόπου ανιχνευσιμότητας και περί των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνει η επισήμανση των προϊόντων ΕΚΧΒ, η Γαλλική Κυβέρνηση μπόρεσε να εισαγάγει γενική απαγόρευση, χωρίς να προβεί σε διαχωρισμό μεταξύ των κρατών μελών προελεύσεως, κάτι που ενδεχομένως θα ήταν δύσκολο να εφαρμοστεί, δεδομένης της πολυπλοκότητας των εμπορικών κυκλωμάτων.

189. Θεωρώ, επομένως, ότι η προσφυγή της Επιτροπής είναι μερικώς βάσιμη, οπότε φρονώ ότι κάθε διάδικος πρέπει να φέρει το δικαστικά του έξοδα.

Πρόταση

190. Κατά συνέπεια, προτείνω:

— να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, με την απαγόρευση ευθειών εισαγωγών προϊόντων προερχομένων από το Ηνωμένο Βασίλειο, τα οποία είναι επιλέξιμα, δυνάμει του εξαγωγικού καθεστώτος με βάση την ημερομηνία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την απόφαση 98/256/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 1998, σχετικά με επείγοντα μέτρα για προστασία από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών και σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης 94/474/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 96/239/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 98/692/ΕΚ της Επιτροπής, της 25ης Νοεμβρίου 1998, ειδικότερα από το άρθρου 6 και το παράρτημα ΙΙΙ αυτής, και από την απόφαση 1999/514/ΕΚ της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 1999, για τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία μπορεί να αρχίσει η αποστολή από το Ηνωμένο Βασίλειο προϊόντων που προέρχονται από βοοειδή σύμφωνα με το βασιζόμενο στην ημερομηνία καθεστώς εξαγωγής δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 98/256, ειδικότερα δε από το άρθρο 1 αυτής·

— να απορριφθεί η προσφυγή κατά τα λοιπά·

— κάθε διάδικος να φέρει τα δικαστικά του έξοδα.